

Marijos prasmė krikščionybėje

Geguzės mėnesio susimąstymui

ANTANAS MACEINA

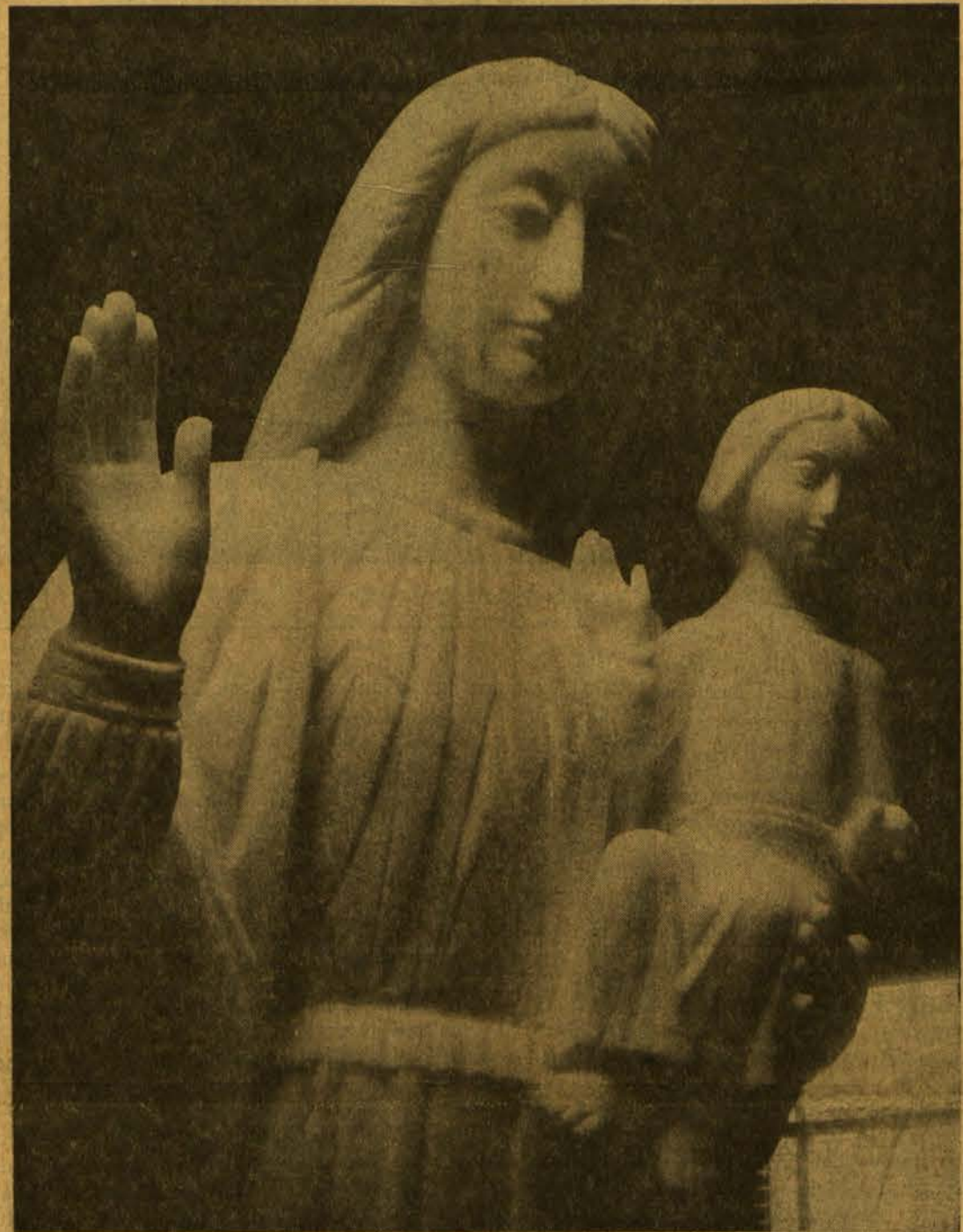
1.

Po II Vatikano susirinkimo Dievo Motinos padėtis katalikų pasaulyje labai savotiška. Tiesa, pats Susirinkimas tarė apie Mariją labai apsvaistytą žodį, kuris niekam neužtrenkia durų, nieko nežaidžia bei neatstumia, yra santūrus, tačiau aiškus ir primygtinas. Iš sykių, kaip žinome, buvo norėta paskelbti atskira pareiškima, plačiai išdėstanti Bažnyčios mokslą apie Nazaretą, Mergaitę. Vėliau betgi buvo pasitenkinta vienu straipsniu dogminėje konstitucijoje apie Bažnyčią. Tai buvo padaryta, atrodo, todėl, kad moksle apie Mariją esama daugybės klausimų, "kurių teologai dar nėra pilnai nušvietę" (54), kaip sako pats Susirinkimas. O vis dėlto Marijos įjungimas į Kristaus ir Bažnyčios paslaptį turės lemiančios reikšmės visam tolimiesiam Dievo Gimdytojos apmąstymui bei pergyvenimui. Nes Susirinkimas pastatė Mariją prieš mūsų akis ne skrymų pačią vieną, bet sujungta "glaudžiai ir neatskiriamai" (53) iš vienos pusės su iškūnijusiu Žodžiu - Kristumi (plg. 54), iš kitos "su visais išganymais žmonėmis" (53). Tuo būdu Marija tapo "glaudžiai susieta su Bažnyčia" (63), nes Bažnyčia jau ir yra ne kas kita, kaip Kristaus iškūnijimo bei Atgimimo skleidimasis laike bei erdvėje. Ir štai, šio skleidimo vienas vyksmas Marija iškyla kaip asmuo, kuriame, kaip Susirinkimas skelbia, "Bažnyčia jau pasiekė tobulumą" (65). Marija yra pirmasis ne tik atpirktas, bet ir atbaigtas žmogus: siela ir kūnas esanti garbės būsenoje. Tai žmogus, kuriame yra įvykusi mūsų viltis. Tai laidas, kad ši mūsų puoselėjama viltis įvyks ir mūsų pačiuose. Štai kodėl Susirinkimas ir ragina kataliką "didžiavasiškai palaikyti palaimintosios Mergelės kultą, ypač liturginį, branginti papročius bei maldos būdus, kuriais ji gerbiama" (67). Ji ragina taip pat "teologus ir Dievo žodžio skelbėjus" ryškinti "nepaprastą Dievo Gimdytojos kilnumą", vengiant "čia bet kokio klaidingo perdėjimo, čia baimingo dvasios siaurumo" (t. p.). Susirinkimo mintis yra aiški: tiek katalikų pamaldumas, tiek jų teologinis sąstingumas Marijos atžvilgiu ne tik neturi menkėti, bet augti bei tobulėti ryšium "su visos tiesos, tobulybės ir pagarbos šaltiniu - Kristumi" (t. p.).

Pasižiūrėję betgi arčiau į dabartines katalikų nuotakas Marijos atžvilgiu, kaip tik pastebėsime iš vienos pusės Susirinkime minimą baimingą dvasios siaurumą, iš kitos klaidingą perdėjimą, kaip atoveiką anam siaurumui. Baimingas siaurumas išsivysto tuo, kad, kaip tėvelis Aug. Steigvila MIC viename laiške (š.m. kovo 27) šio straips-

nio autoriui teisingai rašo, Marijos kultas mėginamas paskelbti atgyventu (esąs "jau nurašytas i archyva"), nes naujovinė, "sumažindami Marijos kultą, norėtų padidinti Dievo kultą", tarsi šie du dalykai stovėtų toje pačioje plotmėje ir tarsi II Vatikano susirinkimas nebūtų pabrėžęs, kad Marijos kultas "iš esmės skiriasi nuo garbinimo kulto, kuris yra reiškiamas iškūnijusiam Žodžiui, o taip pat Tėvui ir Šventajai Dvasiai" (66). Praktiškai šis baimingas siaurumas pasireiškė ir vis labiau reiskiasi Marijos nustūmimu į šalį ar net į užkampį, nuimant jos statulas nuo altorių, prastinant jos šventes, išveisiant jos pamaldas, pamoksluose apie ją nekalbant ir t. t. Nepaprastai būdinga ir tai, kad pastaraisiais metais, pasirodžius tiekiai veikalų apie Bažnyčią, apie Kristų, apie Šventą raštį, neišėjo nė vieno veikalų iš naujųjų teologų rankos, kuris svarstytų — tegu ir naujoviskai — Marijos klausimą. Kadaiše šv. Bernardas, tasai didelis Marijos gerbėjas, yra pasakęs: "De Maria nunquam satis — apie Mariją niekada nėra per daug kalbėti". Atrodo, kad šiandien esame pasiekę atvirkščią padėtį: de Maria semper satis — apie Mariją net žodelio jau per daug. Atrodo, kad norėtume parodyti, kaip labai klydo anoji kukli Nazaretė Mergaitė, sakydama apie save Elžbietai: "Visos kartos vadins mane palaiminta" (Luk. 1,48). Nes štai bręsta karta, kuri apie ją nenori nė girdėti. Ši karta nenori sutikti, kad Bažnyčios paslapyje "palaimintoji Mergelė užima pirmąją vietą, prakilnių ir nepalyginamų būdu šviesdama tiek mergelės, tiek motinos pavyzdžiu", kaip tai skelbia II Vatikano susirinkimas (63). Ypač jos nekaltybė šiandien abejojama, laikant ją Juozapo žmona kasdienine prasme su visomis šios prasmės pasekmėmis (apie tai autorius yra truputį rašęs "Aiduose", š. m. nr. 1, p. 7-9).

Kaip atoveiką šiam baimingam siaurumui, jungiasi senovinėms ir įvairius sąjūdžius, kuriuose pradeda ryškėti anasai klaidingas perdėjimas, visados lydėjęs Marijos kultą, šiandien tačiau įgyjas apklėsiškų būdų ir tuo suniekinas kovą su baimingu siaurumu. Juk jei Vokietijos sąjūdžio "Pro Maria — už Mariją" šalininkai ruošia prieštaros vaikštytynės Muenchene nešini plakatais, kurių įrašai kaltina kardinolą J. Doeplnerį, esą šis stojaš klaidingai pusėn; jeigu italų sąjūdžio "Focolare" mintininkai šūkį "visa atnaujinti Kristuje" pakeičia šūkiu "visa atnaujinti per Mariją", tai jie taip pat pamiršta II Vatikano išpėjimą vengti "tokių žodžių ir darbų, kurie galėtų atsiskyrusiem broliam ar bet kuriems kitiems klaidingai atvaizduoti tikrąjį Bažnyčios mokslą" (67). Ir vieni ir kiti neatkreipia

Vytautas Kašuba Siluvos Marija paminklinė Lietuvių koplyčioje Washingtone (detalė).

dėmesio į tai, kad tiek mokslas apie Bažnyčią (ekzeziologija), tiek mokslas apie Kristų (kristologija) baigiasi mokslo apie Mariją (mariologija). Naujovinėms nubraukia abiejų šių mokslų užbaigą, nutylėdami Mariją arba neteikdami jai didesnės reikšmės. Senovinėms Marijai, o ne atvirkščiai. Naujovinėms pamiršta Marijos sąvismone, kad "didžiųjų dalykų" jai padarė Galingasis ir, kad todėl ji bus visų kartų vadinama palaiminta. Senovinėms pamiršta tą pačią Marijos sąvismone, kad ji yra "Viešpaties tarnaitė" (Luk. 1, 38) ir kad tik šioje tarnyboje glūdi Marijos didybė. Šiuodu kraštutinumu žymi šiandieninę katalikų nuotaką Marijos atžvilgiu ir nedaro garbės mum visiem.

Šiame numery

- Metai negali būti tušti.
- Marijos prasmė krikščionybėje.
- "Dailės" grupės paroda atidarant.
- Vitalijos Bogutaitės eilėraščiai.
- Pasaulis, kuris nuolat miršta.
- Kur Amerikoje šilta.
- Dainininko gyvenimo dalis.
- Tenesprendžia kurpius apie tai, kas yra aukščiau korpės.
- Kultūrinė kronika.
- Nauji leidiniai.
- Laiškas redaktorui.
- Akademinės prošvaistės.

Todėl gaiviai šiuo atžvilgiu padvelkia paties Susirinkimo nurodytas Rytų Bažnyčios pavyzdys. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią mini, kad "ir tarp atsiskyrusių brolių yra tokių, kurie deramai gerbia Viešpaties ir Išganytojo Motiną", ir čia pat kelia aiškint stačiatikius: "Tai ypač pasakytina apie rytiečius, kurie didžiųjų užsidegimų ir pamaldžių dvasia susirenka gerbti Dievo Gimdytojos, amžinosios Mergelės" (69). Šis Rytų Bažnyčios pabrėžimas nėra atsitiktinis. Susirinkimo dalyviams buvo, be abejo, žinoma, kad šios Bažnyčios krikščionys apie Mariją mąsto ir ją gerbia lygiai taip, kaip II Vatikano susirinkimas norėtų: jos vaidmenį išganytoje vyksme nei baimingai siaurindami, nei klaidingai perdėdami. Be abejo, nukrypimų esama visados ir visur. Sakysime, rusų religijos filosofas V. Rozanovas skundėsi savo veikalė "Tamsūs veidas" (Temnyj lik, 1911), kad rusų tauta tiek nusilenkianti Skausmingajai Motinai, jog atrodo, esą čia glūdin-ti visa Krikščionybė. N. Berdiajevas, paaiškindamas šį rusų elgesį, pastebi, kad rusų liaudis pergyvenanti Kristų daugiau kaip Karalių bei Teisėją ir todėl drebanti Jo teisingumo akivaizdoje, ieškodama priebėgos bei užtarimo pas Jo Motiną (plg. jo knyga "Rusiškoji idėja", Paryžius 1946). Tačiau net ir šis perdėjimas jau nurodo į aną neat-skiriamą ryšį tarp Kristaus ir Marijos, apie kurį kalba II Vatikano susirinkimas ir kurį kaip tik pergyvena bei vykdo Rytų Bažnyčia visa pilnatvė. Tai pabrėžė jau G. Palamas (14 šimt.), kuriam

mariologija buvo ne kas kita kaip kristologijos dalis arba ypatingas šiosios atžvilgis: moksle apie Mariją ir jos gerbime išsineas aiškint tiek pilnutinis Kristaus dieviškumas, tiek pilnutinis Jo žmogiškumas; be Marijos šios dvi prigimtys nebūtų galėjusios susijungti viename Jėzaus asmenyje (plg. J. Meyendorff, Introduction a l'etude de G. Palamas, Paris 1959, p. 317-18). Tuo būdu Marijos kultas ne tik kad nemažinaš Dievo kulto, bet, priešingai, turįs aiškiaus kristocentrinio pobūdžio (p. 318), apimančio visą išganyto istoriją, nes Marijos motinystė, kaip tai moko jau mūsų dienomis kitas didelis rusų stačiatikių teologas S. Bulgakovas, nesanti vienartinis veiksmas, užsibaigęs Kristaus pagimdytu Betliejuje ir jo išauginimu Nazarete; tai esanti istorinė funkcija, perskverbianti visą Marijos būtybę ir trunkanti tol, kol trunka ir pati išganyto istorija (plg. jo veikalą Nesudegantis krūmas — Kupina neopalmaja, Paris 1927, p. 114). Todėl Bulgakovas smarkiai pasisako prieš visus tuos, kurie norėtų Mariją padaryti keleto vaikų motina (plg. naujosios egzgegezės aiškinimą Šventraštyje minimų "Kristaus brolių"), tarsi Marijos pašaukimas būti Dievo Sūnaus Motina nebūtų išsėmęs ir išamžinęs Kristaus pagimdytą; tarsi šis gimdymas būtų buvęs grynai gamtinis ir todėl reikalingas kar-totis, kad bent kiekibiškai išreikš-tų tai, ko nepajėgia išreikšti ko-kybiškai. Kristaus kaip Dievažmo-gio pagimdytas betgi buvo aukščiausias gimdymo laipsnis, užbaigęs šį veiksmą visa pilnatvė ir todėl nereikalingas jokio karto-jimo tolimiesniais gimdy-

Kertinė Parastė

METAI NEGALI BŪTI TUŠTI

Vienas mūsų akivaizdžios kultūrinės veiklos sezonas su šio savaitgalio "Jūratės ir Kastyčio" baleto premjera Chicagoje beveik kaip ir baigiasi. Netrukus prasidės vasaros atostogos, kurios šiemet vėlgi praeis be ypatingo įvykių, kaip, sakysim, dainų ar šokių šventės, be pasaulio lietuvių seimų, kultūros ar jaunimo kongresų, kuriuose kiekvienam atveju būdavo stipriai akcentuojama ir kultūrinė-kūrybinė sritis. Kai visų anų, tartume, masinių susibūrimų šiemet nebėra, tai gal ir metas tikti vien tik tuščiųjų metų vardas?

Anaiptol! Gali būti net taip, kad kultūrinis svoris kaip tik pasirodys didesnis tų metų, kuriuose anokio viešo džiūgavimo buvo mažiausias. Juk individualus kūrybinis darbas vyksta ne aikštėse ar estradose, bet susikaupimo vienuose. Taip rašomos knygos, taip kuriamos operos, moksliniai veikalai ir skulptūros.

Pagaliau bendruomenės kultūringumą rodo ne vien tik kūrėjų gausa, bet ir paskiri tos bendruomenės nariai, negali apsieiti be knygų, be geros plokštelės, be pokalbio su pažįstamu ne vien tik apie naują įsigytą rezidenciją, bet ir apie naują knygą, apie šviežią spektaklį bei koncertą. O tokiam nuolatiniam mūsų kultūrinio gyvenimo ramsčiui — skaitytojui, klausytojui vėlgi nereikia didelės viešumos, suvažiavimų užsienio ir aiškėjų mirgėjimo. Su knyga, su muzikos plokštele ir su dailės pa-

veikslu jis jaučia didelę savo dvasios pilnatvę ir privacioj nuošalumą. Ir juo daugiau šitokių pavienių ir nuolatinių, tuščių viešumos nemėgstančių mūsų kultūros vartotojų, tuo labiau pačiai kultūrai po kojų tvirtesni pagrindai. Suvažiavimai, šventės ir kongresai, žinoma, irgi savo atlieka, sublizgėdami ir vėl užgesdami. Dauguma jų dalyvių po to vėl atvėsta, vėl paskęsta tik gerokai lėkštoje kasdienybėje. Gi iš tikimais visokiais kūrėjais atrama yra kaip tik tie pavieniai (o, kad jų būtų dešimtys tūkstančių!), kurie žiemą ir pavasarį, savoj ar nuomotoj pastogėj, vasaros atostogose ar rudenio vakaro prietemoje negali nė valandos išsiversti be knygų, be muzikos, be bičiuliško pašnekesio apie tai, kuo žmogus panašėja į Amžinąjį Kūrėją.

Tad ir šie metai, nors nepasipuošę jokių išskirtinių jubielių aureolėmis, kultūrinės kūrybos ir kultūrinio intereso prasme negali būti tušti. Atvirkščiai, kai nėra pašalėje išorinio ir gyvenimo raidos pakišto paskato, juo labiau turėtume susikaupiti ties individualios kūrybos versmėmis, kiekvienas savo dvasios troškulį malšindamas gaiviaisiais jos vandenais. Tebūna tad šie metai individualios kūrybos metais, ne kokia oficialia ir viešąja prasme, o mūsų kūrėjų ir kultūrinio vertybių vartotojų bendrąja ir individualia pastanga kultūrinį lobį didinti ir naudotis juo kasdien.

k. brd.

mais. Religinio atžvilgiu yra nesamone aiškinti, esą Marija galėjusi turėti ir daugiau vaikų ir tuo būdu nustoti buvusi Mergelė po Kristaus pagimdyto. Motinystė ir Mergystė Marijoje yra taip neatskiriamai susijusios su pačiu Kristumi, kad jų negalima perskirti ne viena istorijos akimirka. Tas pat regėti ir liturgijoje. Tik pora pavyzdžių. Kat. Bažnyčia skiria antrąją Kalėdų dieną šv. Steponui, kaip pirmajam kankiniui. Tuo tarpu Rytų Bažnyčia šią dieną švenčia Dievo Gimdytojos (Theotokos) šventę, jos himnuose apgiedodama iškūnijimo paslaptį ir tuo būdu ankštą Marijos ryšį su iškūnijusiu Žodžiu (plg. J. Tyciak, Das Herenmysterium im byzantinischen Kirchenjahr, Freiburg-Ma 1961, p. 103-4). Pridurkime dar, kad kiekvienas liturginis Rytų Bažnyčios himnas baigiasi posmu Dievo Gimdytojos garbei (theotokion), ir turėsime bent menką nuovoką, kaip šį Bažnyčia Mariją neperskiriamai sieja su Kristumi.

Tas pat pasakytina ir apie kitą II Vatikano susirinkimo keliama Marijos savybę, būtent, jos įjungimą į Bažnyčios paslaptį. Ir čia Rytų Bažnyčia yra užbėgusi mums už akių arba mažiau siai šią tiesą giliau bei sąmoningiau pergyvenusi negu mes. Šiandien, sakysime, labai daug kalbama

(naujoje teologijoje) apie Bažnyčią kaip kelevę žemėje, einančią atbaigimo linkui; todėl aistringai kurlama vad. "vilties teologija", skuriant pagimdyto. Motinystė ir Mergystė Marijoje yra taip neatskiriamai susijusios su pačiu Kristumi, kad jų negalima perskirti ne viena istorijos akimirka. Tas pat regėti ir liturgijoje. Tik pora pavyzdžių. Kat. Bažnyčia skiria antrąją Kalėdų dieną šv. Steponui, kaip pirmajam kankiniui. Tuo tarpu Rytų Bažnyčia šią dieną švenčia Dievo Gimdytojos (Theotokos) šventę, jos himnuose apgiedodama iškūnijimo paslaptį ir tuo būdu ankštą Marijos ryšį su iškūnijusiu Žodžiu (plg. J. Tyciak, Das Herenmysterium im byzantinischen Kirchenjahr, Freiburg-Ma 1961, p. 103-4). Pridurkime dar, kad kiekvienas liturginis Rytų Bažnyčios himnas baigiasi posmu Dievo Gimdytojos garbei (theotokion), ir turėsime bent menką nuovoką, kaip šį Bažnyčia Mariją neperskiriamai sieja su Kristumi.

(Nukelta į 2 psl.)

Marijos prasmė krikščionybėje

(Atkelta iš 1 psl.)

teologija gali būti kuriama, tik atsižvelgiant į šią dvejopą atbaigą kaip visų atbaigimo laidą.

Šios dvi lygiagrečios tarp II Vatikano susirinkimo ir Rytų Bažnyčios mariologijos aiškiai rodo, kad Marija abiem Bažnyčiom yra lygiai prasminga, kad jos vaidmuo išganymo vyksme vienodai suprantamas ir kad jos garbinimas vienodai brangus. Vienu tačiau atžvilgiu Rytų Bažnyčia yra savo mariologiją pralenkusi Vakarų Bažnyčia, būtent kosminiu Marijos pobūdžiu. Šio pobūdžio nerandame nei II Vatikano susirinkimo mintyse apie Mariją, nei ankstesnėje vakariečių teologijoje, nekalbant jau apie dabartinę. Šis pobūdis glūdi, pasak Rytų Bažnyčios teologų, Marijoje kaip gimdomajame prade, atstovaujantiame ne tik žmonių, bet ir visai gamtai, pirmoje eilėje žemei, iš kurios visa dygsta ir kuri visa globoja bei ugdo. Kosminė Kristaus prasmė Rytų Bažnyčioje yra labai ryški: tai kėlė jau V. Solovjovas savo "Paskaitose apie dievažmogiškumą" (1877-81) ir ypač "Dvasinio gyvenimo pagrinduose" (1882-84). Kadangi tačiau Marija yra neatskiriama susijusi su Kristumi, tai Kristaus kosmiškumas apima ir Jo Gimdytoją, kurioje susitelkia bei įvyksta visatos ilgesys: subrandinti bei pagimdinti Išganytoją (plg. Iz. 45,8). Tuo būdu pagarbą žemei susijungia su pagarbą Marijai. Apie tai yra gražiai rašęs G. Fedotovas savo studijoje "Motina — žemė" (plg. rusų religinės minties laikraštį "Putj — Kelias", Paris 1935, nr. 46, p. 3-18); apie tai daug kalba ir S. Bulgakovas įvairiuose savo veikuose, kuriuose jis dėsto mokslą apie sukurtąją Sofiją, tapatinamą su Marija; tačiau vaizdingiausiai kosminį Marijos pobūdį išsklė F. Dostojevskis savo romane "Velniai" (1871-72) Marijos Timofejevos lūpomis.

3.

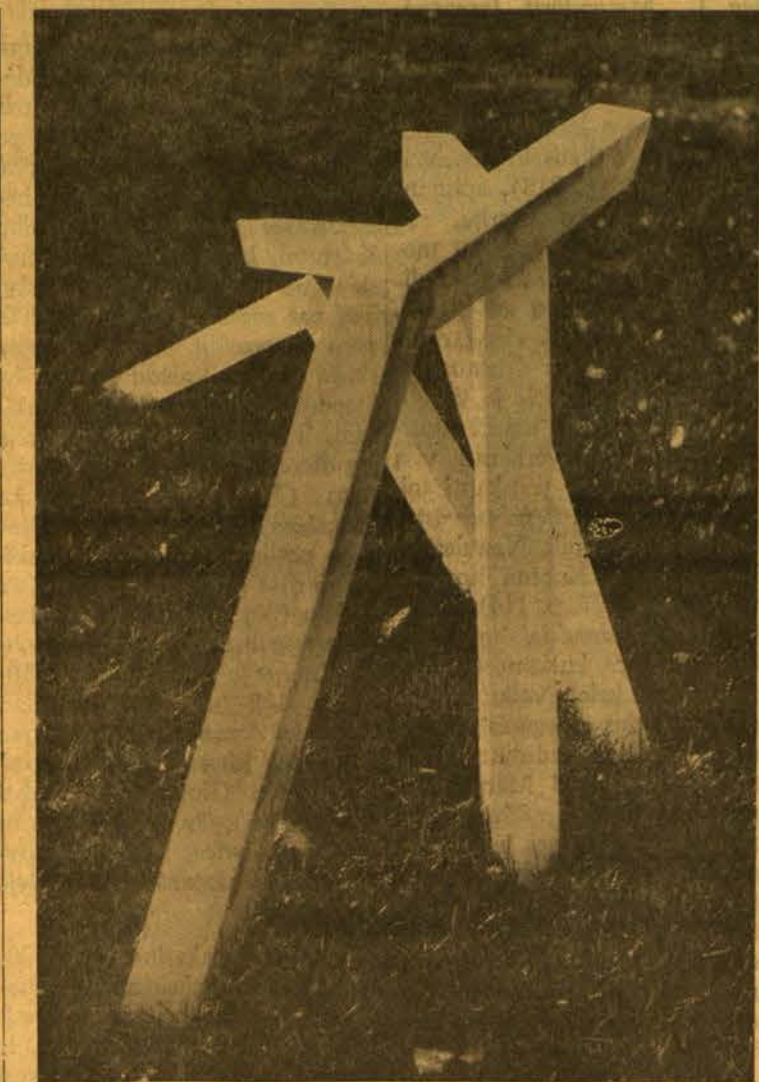
Marija Timofejevna, kuriai Dostojevskis leidžia išdėstyti Dievo Gimdytojos kosmiškumą, yra savotiška moteris. Rašytojas vadina ją "Dievo nubaustu padareliu"; mat, ji yra šluba ir serga kažkokia nervų liga. Tačiau jos šypsena švelni, akys gilios ir melios, žvilgis svajingas ir pilnas ilgesio. Tai "didelė svajotoja", galinti ištisas valandas sėdėti vietoje nepajudėdama. Ką ji svajoja, niekas nežino. Gal nė ji pati. Marija Timofejevna yra buvusi vienuolė. Ilgus metus ji praleido viename rusų vienuolyne ir buvo net norėjusi užsimūrinti savo vienuteje. Vėliau betgi paliko vienuolyną ir dabar gyvena su savo broliu, amžinu girtuokliu, kuris ją nuolat suėda. Tačiau ji pakelianti brolio žiaurumą ir "nė mažiausiai jo nebijanti". Kar taisy ji buria kortomis, norėdama atspėti savo ilgesį. Bet kortos meluoja. "Juk jeigu jau žmonės meluoja", sako ji, "tai kodėl negalėtų kortos meluoti?"

Ši tad keista moteris pasakoja, kaip ji, dar būdama vienuolynne, buvo vienos senos vienuolės paklausta: "Kaip tau atrodo, kas gi yra Dievo Gimdytoja?" Marija Timofejevna atsakiusi: "Didžioji Motina — tai žmonių giminės viltis". — "Taip", kalbėjo toliau ana sena vienuolė, "Dievo Gimdytoja — tai didžioji Motina drėgna žemė. Tame ir glūdi didžiulis žmonių džiaugsmas. Kiekvienas žemės sielvartas, kiek viena žemės ašara — tai vis mum džiaugsmas. Ir jei suvilgysi žemę savo ašaromis kokį pusmetrį po savimi, tai viskas tau virs džiaugsmu. Ir jau nebebus tau jokio, jokio kartėlio. Tokios esama pranašystės". Šie žodžiai padarė didelio Marijai Timofejevnei įspūdžio. Nuo to laiko, pasakojo ji toliau, ji pradėjusi melstis, būčiuoti žemę ir verkti. Ji eidavusi

ant kalnelio, esančio netoli vienuolyno, žiūrėdavusi, kaip leidžiasi saulė, "tokia didžiulė, tokia puiki, tokia šlovinga, ir verkdavusi, verkdavusi be galo" (plg. "Velniai" IV, 5).

Šiame, čia labai suglaustai pateiktame Marijos Timofejevos pasakojime, randame tris mintis: 1. Dievo Gimdytoja yra drėgna žemė, 2. Dievo Gimdytoja yra žmonių viltis ir 3. Dievo Gimdytoja yra žmonių džiaugsmas. Marija, žemė, viltis bei džiaugsmas susilieja neatskiriama. Dievo Gimdytoja apsišreiškianti gimdančioje žemės galioje ir tuo žadinanti žmones vilti, teikdama jiems džiaugsmo. Žmogus ašaros, kurias jis lieja, glaudamas prie žemės ir ją bučiuodamas, yra džiaugsmo ašaros. "Jei tau ir neskauda", sako Marija Timofejevna, "tai verksi iš džiaugsmo. Ašaros pačios rieda". Kai kurie Dostojevskio tyrinėtojai Vakaruose, tarp jų ir R. Gurdinai, mano, šisai Dievo Gimdytojos gretinimas su žeme esąs ne kas kita, kaip stabmeldiško Magna Mater kulto prasiveržimas stačiatikių samoneje (plg. R. Gurdinai Religioes Gestalten in Dostojevskij Werk, Muenchen 1947, p. 30). Su tuo galima visiškaai sutikti. Bet tai dar nereikia, kad Magna Mater kultas, klestėjęs Artimuosiuose Rytuose, negalėtų būti įmintas ir Krikščionybėje. Juk Krikščionybė nėra stabmeldybės panaikimas, bet jos įvykdymas bei atbaigimas. Tai, kas stabmeldybėje yra buvę tik nuojauta, tik ilgesys, tik neaiški svajonė, visa tai virto Krikščionybėje tikrove. Garbindama gimdomąją jėgą Magna Mater pavidalu, stabmeldžiai lenkėsi prieš grynai gamtinį pradą. Krikščionybėje šis pradas anaipol nebuvo paneigtas, išskyrus platoniskai-maichejinį poveikį kai kuriuose sąjūdžiuose. Priešingai, Krikščionybėje gimdomasis gamtinis pradas buvo pakeltas į nuostabiai aukštą laipsnį kaip tik Marijoje, kuri tapo Dievo Gimdytoja; pagimdinti Dievą juk yra pats gimdomojo prado apvainikavimas.

Todėl jei Dostojevskis ir su juo visa Rytų Bažnyčia vadina Mariją didžiąja Motina, tai šis pavadinimas anaipol nėra atkritimas į stabmeldiškąją samonę, bet išraiška tos atbaigos, kurios gimdymas yra patyręs Krikščionybėje. Tai išraiška kosminės pušės Žodžio įsikūnijime, nes, primadamas žmogiškąją prigimtį iš Marijos, amžinasis Logos prisie-

K. Vokietaitytė. Skulptūra (aluminis) iš sekmadienį (gegužės 18 d.) Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, 12—2 val. popiet atidaromos "Dailės" grupės parodos.

mė ir visą kosmą, kadangi Žmogus juk ir yra savo sąranga — mikrokosmas. Savu "tebūnie" Marija pareiškė ne tik asmeninį suikimą pagimdinti Dievą, bet pa teikė tuo ir visos gamtos dalį būti medžiaginių pagrindu Žodžiui. Šiuo "tebūnie" ji tapo atstove ne tik žmonijos, bet ir visos gamtinio pasaulio, kurį ji nešioja savame kūne. Ji padarė, kad ir gamtinis pasaulis virto dalyviu Kristaus gimdyne. Juk argi ne šio dalyvavimo ilgesį išsako ir pranašo Izajo žodžiai: "Rasokite dangūs iš aukšto. Lykite, debesy, palaima. Teatsiveria žemė ir tesubrandina išganymą" (Iz. 45,8). Išganytojas yra ne tik dovana iš aukšto, bet sykiu ir žemės vaisius. Būdamas tikras žmogus, Kristus prisieimė ne tik tikrą dvasinį, bet kartu ir tikrą medžiaginį pradą. Kaip Kristaus sampratoje negalima išskirti medžiagos, nesužalojant Jo tikros žmogiškosios prigimties, taip ir Marijos sampratoje negalima išjungti jos ryšio su žeme kaip gimdančiuoju šaltiniu gamtinę prasmę.

Lygiagrete tarp Marijos ir žemės veda ne tik atskiri Rytų Bažnyčios teologai bei rašytojai, bet ir jos liturgija. Prieš priimdamas Komuniją Mišių metu Rytų Bažnyčios kunigas meldžiasi: "O tu geroji žeme, palaimintoji Dievo Sužadėinė, išauginusi nepasėtą varpą, visatos Gelbėtoją, pada ryk mane vertą išganymo, ją valgant". Šioje maldoje aiškiai išsina aiškėn Marijos savybės, tačiau šios savybės yra priskiriamos ir žemei: ji esanti Dievo Sužadėtinė, išgudžiusi visatos Gelbėtoją kaip nepasėtą varpą. Vandindamas Mariją drėgna žeme, Dostojevskis iš tikro pakartojo tik tai, kas Rytų Bažnyčios liturgijos sakoma kiekvienose Mišiose. Kitoje liturginėje maldoje kunigas kreipiasi į Mariją: "Sveika, pažadėtoji žeme; sveika, pasi gailėjimo vaisių nešanti dirva; sveika, žydinti kaip vėsi pieva". Čia Marijos palyginimas su žeme yra ypatingai ryškus.

Tarp Marijos ir žemės esama betgi dar vieno ryšio, būtent, Kristaus amžino buvimo Bažnyčioje atžvilgiu. Kristus pasilieka su mumis ligi pasaulio galų ne tik Evangelijoje, ne tik jos skelbime, bet visų pirma sakramentuose, ypatingai Šv. Sakra-

"Dailės" grupės paroda atidarant

P. ALEKSA

Suruoti kismet bent po vieną bendrą "Dailės" grupės meno parodą Chicagoje tapo gražia

Vytautas Ignas. Pieta

mente. Eucharistija tačiau yra negalima be medžiaginių pradų, duonos ir vyno. Jeigu kiti sakramantai, kaip Sutvirtinimas, Atgaila, Moterystė, Kunigystė yra susieti daugiau su žodžiu, tai Eucharistija yra susieta ir su žodžiu ir su daiktu. Krikštas irgi yra susietas su daiktu, tačiau šis daiktas (vanduo) nėra žemės padaras. Tuo tarpu Eucharistijos daiktas (duona ir vynas) gali būti tik žemės pagimdytas. Štai, čia Rytų Bažnyčios teologai ir regi panašumą tarp Marijos ir žemės. Kaip Marija teikė savo kūną, kad Kristus galėtų pasaulio istorijoje pasirodyti, taip žemė dabar teikia duoną ir vyną, kad Kristus galėtų mūsų istorijoje pasilikti. Tuo būdu žemė pratęsia Marijos įnašą žmogiškajai Kristaus pri-

gimčiai. Tarp Marijos ir žemės esti dar ir eucharistinio panašumo.

Visose šiose lygiagrečiose kaip tik ir prabyla kosminis Marijos pobūdis, jos ryšys su žeme bei su visa gamta kaip gimdomuoju prad, kuris nesiliauja teikęs mečią gos Kristui tol, kol vyks mūsų istorija. Mes, vakariečiai, esame įpratę Mariją mąstyti daugiau morališkai, išleisdami iš akių a nuos ryšius, kurie mūsų mintį veda į pačias pasaulio gelmes. Šiuo atžvilgiu Rytų Bažnyčios mariologija gali būti papildas Vakarų Bažnyčios mariologijai. Gal šio papildito gilesnis apmąstymas ir prisidėtų pataisyti aną baimin gą siaurumą, kuris dabar yra praveržęs ir kuris norėtų nustumti Mariją į pašalį, nepastebėdamas, kad Marija visa savo paskirtimi niekad negali būti pašalyje, nes ji stovi kartu su Amžinuoju Logos kaip Jo kelias į žmoniją ir kaip prigimtoji Jo atrama, be kurios Jis iš viso negalėtų būti tikras Žmogus.

• Tarptautinių žodžių žodynas, 85 lankų apimties, projektuojamas išleisti šiais metais Vilniuje. Sunkiai sprendžiamas kai kurių terminų klausimas.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami su sutarimu.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-6076

Rezid. Telef. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS, GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. G. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Ofiso 3148 West 63rd Street
Tel.: PProspect 8-1171
Rezid.: 3241 West 66th Place
Tel.: RERpublic 7-7868

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.
Rezid. 244 West 63rd Street
Tel.: PProspect 8-1171
Rezid.: 3241 West 66th Place
Tel.: RERpublic 7-7868

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-šios ir California
Val.: kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštad. 2—4 val. Trečiad. ir kitu laiku pagal susitar. Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

KRONIKA

• Jono Aisčio "Milfordo gatvės elegijos" šiomis dienomis išleido "Nidos" knygų leidykla Londone. Naujoji knygo nėra eilėraščių rinkinys, o lietuvių likimo svarstymai. Iš jos aiškėja, kad poetas ligi pačių giliausių širdies gelmių serga lietuviškais reikalais.

• Dr. Jerzy Ochmanskis, žinomas Lietuvos istorijos ir kitų raštų autorius, gyv. Poznanėje, Lenkijoje, neseniai išleido naują leidinį "Historiografia rewolucji 1905 roku w Litwie". Savo trumpoj, bet gerai paruoštoje ir puikiai dokumentuotoje studijo-

je mini prof. M. Roemerio, K. Bielinio, M. Biržiškos, J. Gabrio - Paršaičio, P. Rusecko, P. Klimaičio, dr. J. Basanavičiaus, J. Jurginio, Stp. Kažio, dr. K. Griniaus, V. Steponaičio ir kitų lietuvių autorių raštus, liečiančius 1905 m. revoliucijos aprašymą.

• Pirmasis lietuviškas knygynas Kaune buvo įsteigtas 1905. I. 29, taigi ateinančiais metais bus minima jo 65 m. sukaktis. Jį įsteigė Juozas Naujalis Rotušės aikštėje. 1944 m. buv. knygyno patalpos buvo sudeginotos.

Tel. ofiso HE 4-5849. rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., trečiad. 1-5, treči. ir šešt. tik susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. S. ir M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2—9 v., šeštadieniais 10—1 p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė optometristas

DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antradi. ir penktad. 10—4; šeštadi. 10—2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
Crawford Medical Building
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2320
Namų — rez. PProspect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKIA
2656 West 63rd Street
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 v. vak. Šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. Pr 6-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v., šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 W. 65rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. Olympe 3-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. — REliance 5-1511
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuviai gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12-4 val. p. p. 6-11 val. vak. Šeštadi. 12-3 val. p. p. Trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympe 3-1381
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6—8 val. vakaro. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Ofiso telef. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HElock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv., 6—8 val., antr., 10—12 val., 1—4 val. Pirminėje tik susitarus

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv., 6—8 val., antr., 10—12 val., 1—4 val. Pirminėje tik susitarus

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv., 6—8 val., antr., 10—12 val., 1—4 val. Pirminėje tik susitarus

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v. Šeštadi. 9 v. r. — 2 v. popiet.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
DR. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Valandos pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 So. Damen Avenue
Valandos tik pagal susitarimą. Trečiadieniais uždaryta.

Telef. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 So. Kedzie Avenue
Val., pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. iki 9 v. v. Treči. ir šeštadi. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
(Tel. 737-2290 ofiso ir rezidenc.)
Priima ligonius tikrai susitarus — (By appt.).

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val.: antradi. nuo 2—5 popiet. ketvirtadi. nuo 6—8 vakaro
Ofiso telef. 776-2880
Rezid. telef. PProspect 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizital pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 6-4410
Rez. GHovehill 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofiso 2750 W. 71st Street
Telefonas — 925-8296
Valandos: 2—3 v. v., penktadi. 10—12 v. r., 2-8 v. vak.; šeštadi. 1-4 v. vakaro. Sekmad. ir trečiad. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1233
Ofiso val.: Pirm., antr., Treči. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi. 2—4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priminėje ligonius tik susitarus
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 v. vak. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Tel. PProspect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 So. Albany Avenue
Val.: pirm., antradi., ketv. 6—8 val. vak., penkt. ir šeštadi. 6—8 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treči. ir šeštadi. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-1850
DR. PETRAS ZLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirmad., antradi., penktadi. 1-4 ir 6-8 v. v., ketvirt. 6-8 v. vakaro Šeštadieniais 11-1 val. popiet.

Pasaulis, kuris nuolat miršta

Vitalijos Bogutaitės antrasis eilėraščių rinkinys "Lietus ir laikas"

PRANAS VISVYDAS

Vitalija Bogutaitė, LIETUS IR LAIKAS. Išleido "Atėtis" 1969 m. Viršelį piešė Vida Krštolaitytė. Rinkinys 60 psl., kaina \$2,00, gaudamas ir "Drauge".

Patinka man antraštės aliteracija — "Lietus ir laikas". Du žodžiai, į kuriuos taip lengva įsimylėti. Tai Vitalijos Bogutaitės naujas poezijos rinkinys, išleistas "Atėties". Viršelį, kurį piešė Vida Krštolaitytė, rangosi juodas sliūnas — atseit, debesys. O raidės, lyg aštrūs prakeikimo lašai, srūva žemėn.

Džiugu, kad mūsų poetės yra tokios kūrybingos. Jos nepasiduoda nei laikui, nei lietuvi. Jos leidžia savo poezijos rinkinius. Anadien nusipirkau Grigaitytės "Tra-pų vakarą". Neseniai ir Sadūnaitės "Kai tu arti manęs". Ir Saulaitytės "Kai mes nutylam". O Ilūnės Sutemės knygas "Tebūnie tarytum pasakoj" ir "Bevardę šalį" dar ligi šio laiko laikau arti rašomojo stalo, kad galėčiau kiekvienu metu, susipykęs su pasauliu, atskleisti ir paguosti krūtine.

Gražiai rašo mūsų poetės. Iš jų aš mokausi kalbos. Jos yra ir mano auklėtojos, jei ne motinos, tai bent seserys ar draugės. Aš mėgstu, kai jos kalba apie meilę, laimingą ar nelaimingą, apie gėles, saulę, paukščius, apie iškelia-vusius brolius; apie Egles, žalčių karalienes. Man atrodo, jos moka švelniau liūdėti negu vyrai. Jų sielvartas nėra slegiantis, jis kaip rasa žėri rytmečio saulėje.

Minkštą pavasario lietu geria ištroškusi žemė.
Minkštą pacasario lietu saujom semia vaikai. (51 psl.)

Džiaugsmingas posmas. Ir ten, kur Bogutaitė priartėja prie džiaugsmo, ji pati yra stipriausia. Todėl ir trokštu, kad panašiu lengvumu skambėtų ir daugiau jos eilėraščių. Trokštu, kad eilė-raščiuose būtų kuo mažiau mums svetimos egzotikos, kuo mažiau socialinio elemento ir dūžtančio pasaulio simbolikos.

Deja, poetė yra jautri laikme-čiui ir ji savo rinkinyje noriai pa-

sileidžia į karingą socialinio pesi-mizmo kelionę. Ją vilioja tas pa-saulis, kuris nuolat miršta.

Kalsim kardus.
Ruošimės kelionei,
ilgai, lemtingai kelionei. (15 psl.)

Ir imu skaityti apie apeliaci-nius teismus, apie bežemes kar-tas, nepasotintas minias, saulės užtemimus, mirštančius miestus,

neapgyventas salas, beširdžius artotus, pranašus, fakirus, mag-nolių kraštus ir prakaitu kve-piančias plantacijas.

Kiekviena valanda tampa tiltu,
kiekviena akimirka — šauks-mu,
metalo rėžiams ritmingai
skeliant
juodųjų brolių galvas. (29 psl.)

Vau. Prisimenu "Dėdės Tomo trobelę". Gilliai užjaučia poetė pasaulio prispaustusius. Jų visais laikais buvo ir bus. Tokia yra žmonių lemtis: vieni gimsta dy-kumose, kiti plantacijose, tretį džiunglėse. O yra ir tokių, kurie dieneles ramiausiai leidžia Santa Anitos arklių lenktynių aikštėje, gaudami valstybines pašalpas. Yra ir tokių, kuriems viskas yra atsbodė, kurie bėga ir degina miesto kvartala. Tada pakyla dū-mų kamuoliai.

Dunda, dunda, dunda
dramblio kaulo krašto dukterų
būgnai.

kalena balti dantys,
šaukiasi keršto
dievas mirė. (34 psl.)

Vykęs posmas, tinkas įvairioms situacijoms. Už pesimistinio fasa-do kartais galima atskleisti nuo-gą, nors nedrąsų samojų.

Mėgstu Bogutaitės poetinį sa-kinį, mėgstu ir sodrų žodį, ir nuo-širdų kalbėjimą, tačiau sunkiai virškinu tą makabrišką pesimiz-mą. Jo yra per daug. Brolių ir se-serų šauksmo yra per daug. Jis prasidėjo su gabių poetu Macku-mi, su dar gabesniu Škėma. Juo-protarpiais operuoja ir gerą var-dą lietuvių poezių tarpe turinti

ŽUVIS IR DUONA

VITALIJA BOGUTAITE

I

Dar man negimus,
žuvis ir duona buvo padalintos,
todėl aš taip suaugau su žeme,
todėl dabar sunku nuo jos atsikilti.

Kada įbėrisiu į šaltą, sriaunią upę,
nuplauk mano kūną,
kad sugrįžčiau palaiminta,
nes keturiasdešimt dienų ir naktų
Tu mus buvai apeidęs.

Liūnė Sutema, ir švelnioji Šva-baitė, ir romantiškoji Grigaitytė. Galima būtų ir daugiau pavardžių suminėti.

Neornamentuoto pesimizmo dūmai graužia akis. Dažnai karto-jamos metaforos bei įvaidžiai pa-virsta šampais. Tikrovė keičia-si, o jie lieka tie patys.

Aš labai pageidaučiau, kad bent viena iš tų gabių poezių ba-ladės ar soneto rėmuose aprau-dų lietuvių poezių tarpe turinti

dotų sužeistą kareivį. Štai, vyksta

mūšiai prie Con Thien, prie Da-Nang, prie Chu Lai — guli slė-nyje mirštantis kareivis, jaunas, bernuželis, laukia malūnsparnio pagalbos, galvoja apie tėviškę, namiškius, motiną. Tai yra jau-dinanti situacija. Ar tas pats Viet Cong karys, pakliuvęs į bombo-nešių traukiantį lietu, ir jam nėra išsigelbėjimo. Jiems priklauso poezių rauda. Ne pesimistinė, bet tiksliai, poetiškai nusakanti tik-rovę. Ne tušiomis metaforomis,

II

Aš tau neatnešiau vandens,
kai lūpos degė dykumų kaitroj,
nepridengiau akių,
kai saulė kepino Tave ir smėlį.
Keturiasdešimt dienų ir naktų
aš išdaviau Tave.

Dar man negimus
žuvis ir duona buvo padalintos,
saulės patekėjimas ir nusileidimas,
todėl atleisk, kad sėdžiu ir skaičiuoju
nes tikiu, kad tik jina viena,
pakibus plačiam horizonte, judina
žemę.

III

Jeigu šiandien kalbėčiau
apie žvaigždžių gražumą mėnesienoj —
meluočiau,
nes nei žvaigždžių, nei mėnesienos
aš nemėgstu.

Jeigu kalbėčiau
apie skaisčią saulės —
irgi meluočiau,
nesgi saulė atveria mus
nuogybei.

IV

Šiandien aš jums kalbėsiu
apie nakties tamsumą ir nemeluosiu.
Kalbėsiu apie tamsą,
kuri visus sulygina.
Šventąjį ir nuodėmingą
pridengia nepermatoma skraiste.

Kalbėsiu apie tamsą,
kaip apie savo tėviškę,
kurion gali sugrįžti po dienos darbų.

Palaiminta tamsa.
Palaiminta naktis, pagimdžiusi tamsą.
Palaiminti visi, kurie grįžta tamson.

(Iš rinkinio "Lietus ir laikas")

Kur Amerikoje šilta

DAUMANTAS ČIBAS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Oras kaip pečių. Pro siaurą viršų aiškiai matai, kaip virš kalnų formuojasi perkūniniai debesys. Išskyla balti bokštai, svyra, griūva, sužaihuoja, sugriaužia.

— O, kad mums bent lašelis nukristų! Gal ne taip džiūtomėn.

— Visas automobilis įkaitęs. Guma svyla. Bet ant mūsų nenukrenta nei lašas. O už kalno, už mylios lyja. Girdime, kaip ūžia.

Vos prasiskverbiamie siauruteke anga, tuoj patenkame į kitą kanjoną. Čia uolos vėl kitokios: rausvo smiltainio, dailiai apdiltintos, šonuos daug urvų, urvelių. Kai kuriuose tyvuliuoja vanduo. Skubame prie tokių urvų. Ten vėsu pasidėdėti, panerti rankas kojas į drungną vandenį. Ne kiekvienas baseinas tinka gerti. Kai kur vanduo sūrus, o kitur turi daug magnezijos sulfato, — tuoj paleidžia vidurius. Tokio vandens buvome gerokai pasisėmę, — teko jį visą išpilti ant agavų.

Artėja vakaras, reikia apsirinkti stovykla-vietę. Pasitrinkome dar po kelis stačiasienus kanjonus, bet išdžiūvusios akys jau niekuo nebesistebi. Tai kas, kad prieš milijonus me-tų šios uolos buvo sulankstytos, suvartytos, kaitintos, degintos, kol pasidarė raudonos, ru-dos, geltonos, mėlynos, ir juodos! Jos čia stovi dabar plikos, be jokios gyvybės. Kai nėra van-dens, tai nėra nei krūmelio, nei medelio, nei kaktuso. Važiuoji, kaip plent, nei dunda. Jei yra kas gyvas, tai slapstosi sprogčiuose. Tik šen ten skubiai nubėga išgąsdintas drižas ar viršum galvos sklendena sakalas.

Netikėtai iš siauro įvirstame į platų kan-joną, pilną prigrivusių uolų. Sukame auto-mobilį kairėn, dešinėn, kairėn, dešinėn, ir taip be galo.

— Niekur nenuvažiuosime, — sako sū-nus.

— Truputį kantrybės! — prašau. — At-rod, vieta eina platyn. Toliau gal bus ma-žiau vargo.

Velnio katilai
Staiga mūsų fordas klimpsta. Sustoja. Iš-

šokame ir prisemiam batus purvo. Dar nekuo-met nebuvo taip išsiganę, kaip dabar. Klim-piname iki tvirtos žemės. Dairomės. Girdim, kažkas netoliese bliurbisi. Nuo ten ateina py-kinantis dvokulys. Atsargiai artinamės. Už ke-liolikos žingsnių sustirstame iš nustebimo. Tik žiūrime įspyrę akis.

— Velnio katilas, — šnabždu.
— Iš tikrųjų, katilas, — pritaria sūnus. — Kad tik nenugramzdėtumėn į kokią kiaury-mę!

Apeiname aplinkui. Žemė visur tvirta. Tik ten, kurlink nuteka šaltinio vanduo, smė-lis išgraužoje dumbloatas. Mes kaip tik ir i-važiavom į tokią klampynę.

Apžiūrime arčiau tą keistą katilą. Duobėje vanduo ne vanduo, labai drumstas, beveik ko-šė. Iš dugno nuolat burbsi kažkokios dujos. Atrodo, lyg verda. Tik ta košė nekaršta.

Bet nėra ko gaisi. Vakaras čia pat. Rei-čia gelbėti įklampusį draugą.

— Kas jį dabar ištrauks? — klausiu.
— Kas? Ištrauktų Auto klubas, bet neži-nau, kaip jį prisišaukti. Eigulio laukti taip pat nėra ko. Griebe kastuvą!

Pirmiausia nukreipiame šaltinio vagą, po to išdrabstome košę iš po automobilio ratų. Priklojame akmenų, kad ratai turėtų už ko užsikabinti. Mėginame važiuoti, — nė iš vie-tos. Tenka viską perdirbti. Ir vėl mėginti. O čia karšta! Geri ir nekuomet sočiai neatsigeri. Dykumoje valgyti beveik nesinori, tik gerti, gerti. Vargšai, kas į dykumą vežasi tik vieną galioną.

Pagalčiau iš tos marmalynės išsikapstom visi purvinį. Purvas dykumoje yra tikras nie-kis: per minutę jis sustyra ir nubyra.

Toliau važiuojam labai atsargiai: vienas sėdim prie vairo, o antras guginam priekyje. Neturim nei mažiausio noro vėl įsmukti ir vėl visą valandą klemšinti po purvą. Atsargu-mas apsimoka: laimingai atsilenkiame dar kelių tokių katilų ir sustojame nakvynei po šleivu paloverde medžiu.

Jaučiamės baisiai pavargę. Vos-ne-vos pa-sistatome palapinę. Aš atsižadu vakarienės ir tuojau išsitiesiu poilsio. Vakaras, kaip visuo-

met, karštas. Smėlis po šonu, kaip įkaitintas pečius. Ateina į galvą-tą karštąjį sluoksnį nu-kasti. Jau geriau. Pačios akys merkiiasi...

Tamsioji dūksmė

Naktį girdim — stauglia, kaukia, švilpia. Kas gi? Tik ne vėjas, nes po mūsų medžių visiškai ramu. Išlandam iš palapinės. Graži mėnesiena, pilnatis. Sausame ore mėnulis daug šviesesnis. Jei dar kiek, galėtum laikraštį skaityti. Bet kas ten stauglia? Turbūt, vėsiaus oro srovės veržiasi skersai dykumų. O kad taip mums papūstų!

Taip bestoviniuojant, viskas susimaišė. J mus tvokstelėjo karšto oro srovė, — net kva-pą užėmė. Medžio šakos švėkšnoj, uolų ply-šiai švilpė, karšti akmenukai čaižė veidus. Tikra tamsybių dūksmė!

Bet po minutės pūtė vėjas jau žymiai vė-sesnis, o dar po kitos — ir visai geras. Tada iš-tisą valandą jis mus gavino. Mūsų džiaugs-mui nebuvo ribų. Rodos, nei miego nebereikia, esi budrus, judrus, sotus vien nuo tokio vė-saus pūtenimo. Ta naktis taip ir praėjo: šne-kėjoms, džiaugėmės, dainavome. Sakoma, kad saulei tekant saldu miegoti. Tai ir mes nejučiomis užsnūdome ir gerokai pamiego-jom, kol saulė įdeginio sprandus.

— Žinai, — sakau nubudęs, — aš jau

nebenoriu trauktis kalnų koridoriais. Iš va-karyktės skauda kaulai. Susiraskim gerą ke-lią, pavazinėkim, tada žinosim, kur bus jdo-mu ilgiau pabuvoti.

Sūnus pritarė.
Po poros valandų laužymosi tikėjomės už-sikarti ant gero kelio, bet išėjo visai kitaip. Kanjonai, kaip kokie labirintai; iš vieno pa-tenki į kitą, važiuoji, važiuoji apsuksimis ir nustembį radęs pats savo vėžes.

Eigulys mums buvo sakęs:
— Jei pasiklysit, nenustokit šalto proto. (Salto? Kas gali būti šaltas karšto dykumo?) Žiūrėkit į saulę ir važiuokit viena kryptimi. Vis kada nors išvažiuosit į pakraštį.
— Geras pasakymas — viena kryptimi! — piktinosi sūnus. — Tik lygiame lauke gali va-žiuoti viena kryptimi, o čia turi sukli, kurlink kanjonas kraiposi.

Palik viską. Užmiršk!

Bet šios dienos kelias nebuvo klatingas. Nepatiko tik tai, kad niekur neradom šalti-nių. O mūsų bačkutė jau beveik visai išseko.

— Jei važiuoji atostogų, — patarinėjau pats sau, — tai būk nors tiek išmintingas, — niekur nesitrauk nuo šaltinio.

— Su Anza ne bėda, — ramino sūnus. — Gal jau už ano atosūkio pamatysime pilkus

medžius, o tarp jų rasim vandens. Nekuomet nenustokim vilties.

Staiga kažkas — dundurakšt! Svaiginan-čiai trenkė. Manėm, kad žemė sudrebėjo ir kalnas persprogo. Iššokę pamatėm: per kal-no viršų griuvo perkūninis debesys, — rito-si skaisčius kamuoliai, augo bokštai, krypo, vertėsi.

— Nors kartą lietus mūsų neaplenks!
— Nesidžiauk, — gąsdino Kantrimas. — Kai nuo kalnų vanduo bėgs, tai mus neš ir uždaužys arba paskandins ir smėliu užpils. Aš jau mačiau tokį lietu.

Ir jis, nieko nelaukdamas, pasuko į aukš-tesnę vietą, po ratais pakišo uolų atplaišas, uždarinėjo langus.

— Apsidžiūrėjau, — pridūrė, — kur bė-gti, jei potvynis mus ir čia pasiekia.

Tuo metu ant mūsų šliukstelėjo lietaus siena. Vos spėjom įšokti į automobilį. Kalnų lietus, sako, esti labai smarkus, bet trumpas. Lietus pylė ne kaip iš kibiro, bet kaip iš kriok-lio. Niekio negelbėjo užsidarymas, — akimirks-niu viskas sušlapo.

Po kelių minučių baisi užrė aprimo, vėl nušvito saulė. Nei vieno lašo nebekrito. Kai apsidairėm, niekur nei mažiausio debesė-lio neberadom. Oras buvo nuostabiai grynas. Dabar čia galėtų lengvai kvėpuoti kiekvienas alseika.

Bet ką tas lietus padarė! Visu kanjono dugnu kriokė smarkuolė upė. Purvinas van-duo suko verpetus, ritino akmenis, nešė nu-plėštus kaktusus. Nuo aukštų sienų žemyn klekėjo šimtai krioklių.

— Kaip gerai, kad suskubom užvažiuoti aukščiau!

— Gerai, tai gerai. Bet kaip toliau ke-liausim? Be baidarės — nė žingsnio!

Palaukėm keliolika minučių, visas vanduo nubėgo, upė prapuolė. Bet liko jos ženklai: išgraužtos gilios gremžės, supilti pylimai, pil-ni vandens duburiai, dumblo balokšniai, su-verstos akmenų krūvos.

Labai nusiminėm. Be žodžių buvo aišku, kad įkliuom. Nei šiandien, gal net nei ry-toj iš čia neišvažiuosim. Teks laukti, kol išti-zusi žemė sukietės, arba viską palikti ir keliau-ti piešiams.

Niekio nepadarysi. Tokia mūsų klotis. Ne visuomet viskas gerai išeina.

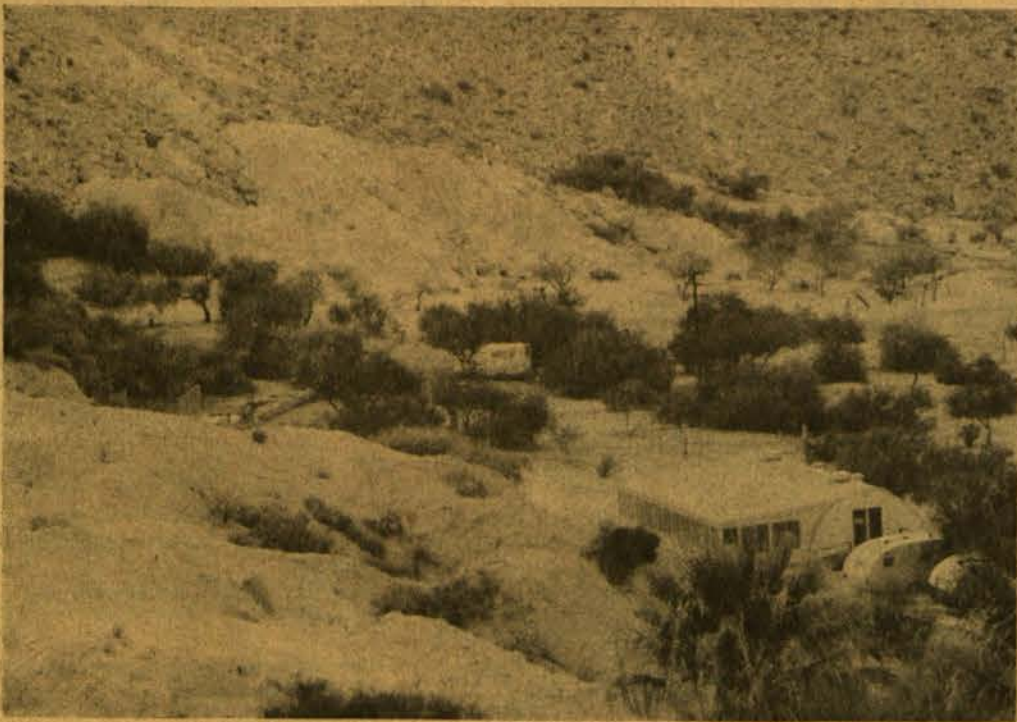
Tik reikia surasti gryo, švaraus, skanaus vandens. Be jo ir laukti neįmanoma.

Gerokai pagervinėję, aptikome beveik šal-tinį. Iš kalneliau esančio duburio vanduo per

(Nukelta į 4 psl.)

Kantrimas jau kažką rado...

Agua Caliente. Priekyje namas su karštu baseinu, įkalnėje druskų kalneliai.

Kur Amerikoje šilta

(Atkelta iš 3 psl.)

smėlį filtravosi į žemesnę įdubą. Jo prisirėmė, kiek tik reikėjo.

Kol saulė švietė, skubėjome išdžiovinti sulytus daiktus. Manėm, kad po tokios liūtės bus nepaprasta šilta. Bet nel šausas dykumų oras surijo tą drėgmę, ir naktis sutemo ne ką vėsesnė už buvusias.

Niekas mums dabar neįdomu. Kad tik kaip nors išsipainiotumėm! Nekuomet nebekelsim kojos ir tą apgaulų kraštą! Nubundi naktį, galvoji, karščiuojies, prisiekinėjai ir taip įsiaušini, jog nebegali užmigti. Nemigos atvejais namie aš griebiuos gerai išbandytos priemonės: iš reto kalbėti maldele — Garbė Tėvui ir Sūnui ir... Kol ją porą kartų sukabinu, žiūrėk, jau ir miegi. Bet šianakt ir ta nuostabi maldelė nieko nepada. Beviltska mūsų padėtis taip ištaršė smegenis, jog neįmanoma nurimti.

Imigrantų keliu

Kol iš tos bėdos išsikrapštėme, praėjo beveik visa kita diena. Betgi kelią pasiekėm, ir ne bet kokį — smaliuotą! Lėkėm juo, tartum nuo bolševikų bėgdami.

Šis kelias eina senojo kelio vėžėmis, kuriomis visą šimtą metų į San Diego, į San Francisco ir į Los Angeles keliavo ankstyvieji imigrantai, mormonai, aukso ieškotojai, gyvulių varovai, kur zovada lėkė pašto raiteliai ir dabartinio Greyhound pirmatai — karietinio susisiekimo organizatoriai. Ir Meksikos banditai, žinoma. Šalia kelio stovėjo arklių pakeitimo stotys, iš kurių viena — Vallecito — dabar atstatyta, kaip anų laikų paminklas. Namo sienos sukratus iš balos vėlėnų, — baisiausiai storos. Kelias vietomis eina išdžiūvusio ežero dugnu, tai Drebejių slėniu, pagal klampią cienesą (balą), tai persirita per kalnus siaurutuku tarpekliu. Kaip malonu žvelgti į žalią balą, kelias dienas pabuvus grėsmingoj dykumoje! Tai laimingas tas eiguyls, kurs gyvena prie tos balos! Kaip saldu žiūrėti į jo karvę ir veršuką, kurie po tą balą ramiai braidžioja, vikšvas skainioja, uodegomis švitruoja.

Agua Caliente

Už šešių mylių pasiekėm kitą oazę — Agua Caliente, kas reiškia — Karštieji Van deny. Daug medžių. Tai mums įdomu. Įsukame bent apsidairyti.

Šios oazės šeimininkas, dykumų eiguyls, čia jis yra viskas: mažos krautuvėlės savininkas, pašto agentūros tarnautojas, gazono pardavėjas, kurorto prižiūrėtojas, šiukšlių surinkėjas ir dar daug kas. Kiti gyventojai — tik svečiai, atvažiuojantys pasimaudyti karštuose šaltiniuose, kurie gausiai veržiasi iš žemės gelmių. Ir veržiasi jie, matyt, daug tūkstančių metų, nes prie kalno šlaito susikrovė aukštos kalvos visokių druskų.

Tarp medžių švoriame parke stovi keli trileriai, palapinės, atskiri automobiliai. Apistojame ir mes, nes esame pasigę žmonių ir labai ištroškę ledais atšaldyto vandens.

Greit pastebime, kad ši oazė turi net elektrą, bet neturi telefono. Su pasauliu susisiekti radijo pagalba. Moderniškai įrengtas mineralinio vandens baseinas, purkšlės ir geriamo vandens vandentiekis. Per parką čiurolena keli mineralinio vandens upeliukai.

— Kokia rojiška vieta! — džiugaujame.

Kadangi pavakarys, tai gydyklos pastatas su karšto vandens baseinu jau uždarytas. Veikia tik atskirame name įrengtos purkšlės. Ju vanduo 100 laipsnių F karštumo, stipriai kvepia siera ir toks švelnus, tartum pamuiliuotas.

— Ką jis gydo? Ar mums, sveikiems, nepakenks?

Lentos užrašas sako, jog vaikams iki 16 metų be gydytojo raštelio neleidžiama madytis. Tokiems yra atskiras baseinas su pa-

prastu vandeniu. Kita lenta perspėja motinas neduoti kūdikiams mineralinio vandens, nes jų dantukai gali pajuosti. Bet kas čia per paslaptis? Niekur neskelbiama cheminė to vandens sudėtis. Bandome pagauti eiguilį. Jis, tikriausiai, viską žino. Bet eiguilis mūsų atsikrato, — esąs per daug užimtas.

Kas gydosi?

Sekmadienio rytą tiesiai iš palapinės nu bėgome prie baseino. Ten maudėsi visi seni. Pro įtaisytas baseino šonuose angas karštas vanduo veržėsi tokia stipria srove, jog vos buvo galima stovėti. Ta srovė čia atlieka mazažisto darbą. Tokiame karštame vandeny niekas negali pabūti ilgiau, kaip 10 minučių. Esama pavojaus suglebti ir nustoti sąmonės. Todėl besimaudantieji nuolat išlipa ir po čiuurkšle atsigaišina žymiai vėsesniu mineraliniu vandeniu. Arba išėina atvėsti pastato šėšelyje.

Tai mes ir pradėjome tuos stovinčiuojančius apklausinėti.

— Lengvina visokias senų žmonių negales, — sausiai atsakė vienas gysliu.

— Aš ką tik po operacijos, — guodėsi kitas. — Daktaras mane čion siuntė, ir aš kasdien jaučiu, kaip man grįžta jėgos.

— Mane kankina artritis, — pasakojo trečias. — Išleidau didelių pinigų daktarams. Rijau tabletes, kaip kalakutas. Niekio nepadėjo. Atvažiuoju čia ir tuoj pasijutau geriau. Dabar lankausi kiekvieną savaitę. Aš pažįstu kelis tokius, kurie atvažiuo su lazdomis ir vos atkrypuodavo iki čia, o dabar jie be lazdy vaikščioja po visą apylinkę.

— Ir aš pats buvau toks kripošius, — įsiterpė kitas. — O pažiūrėkit į mane dabar! Vakar buvau net į aną kalnelį užkebekstaves. Ar jūs taip pat turit bėdų su artričiu?

— Ne, — sakom. — Mes esam bitininkai. Mes nekuomet neturėsime artričio. Bitelės mus nuo jo gydo. Mes tik norim žinoti, ar tas mineralinis vanduo nekenkia sveikiems organizmams?

Dabar į mūsų pokalbį įsimašė dar nesenas vyras, ant kurio pirštų žiburiavo stambūs žiedai su brangiais akmenimis. Iš jo vartojamų mediciniškų žodžių tuojau supratom, kad jis pats yra šioš toks gydeika. Jis mums mielai papasakojo, kad Agua Caliente turi trijų rūšių mineralinį vandenį: karštąjį čia ir purkšlįjį pastate, drungnįjį, triskart stipresnį, įkalnėje, sename indėnų baseine, ir skanų geriamą vandenį. Jeigu jie nekenkia ligoniams, tai kaip gali kenkti sveikiems? Pavyzdžiui, jis jaučiasis visiškai sveikas, bet nuolat važiuoja čia atsigaiivinti.

— Mano žmona, — tęsė jis, — pametusi visas formas, ėjo iš proto ir mane patį darė nelaiminga. Ji viską bandė, niekas negelbėjo. O kai ėmė čia lankyti, visą nereikalingą svorį beregint numetė. Gal net ir per daug numetė! Tik dirstelėkit, ji dabar ateina iš baseino.

Mes abu skubiai metėm dirsnį. Daktaro žmona artinosi grakšti, liekna, lengva, — tikra lietuviška Elenutė.

Daugiau informacijų mums nebereikėjo. Smukom pro duris ir pasinėrėm baseine.

Indėnų gydykloj

Gerokai apvire, skubėjome į purkšlįjį pastatą, kur vanduo toks minkštas, tiesiog muliuotas. Nereikia ilgai laukti, tuojau pamatai, kaip kūno oda pasidaro lygi, švelni, ištempta. Iš čia bėgom į kalno šlaitą ieškoti indėnų gydyklos. Radom duobę, išklotą plokščiais akmenimis, sklindą lyg mėlynai dažyto, stipriai kvepiančio vandens. Šis, galima sakyti, buvo drungnas, tik 80 laipsnių F. Tai seniausias šaltinis, kurio gydymąją galią žinojo reti dykumų gyventojai indėnai. Šiame baseine gali tilpti ne daugiau, kaip 15 žmonių, bet juo retai kas naudojasi, nes seni žmonės neįstengia iki jo užkopti. Nors būni pasinėrę iki pat nosies, bet nuolat turi pilti vandens ant galvos, nes saulė galvą taip kaitina, net smilkinius skauda.

(Bus daugiau)

Dainininko gyvenimo dalia

Operos solisto Alekso Kutkaus 80 metų sukakties proga

L. BALTRUSAITIENE

Tebus man atleista, kad šiomis kukliomis eilutėmis pagerbdama Jubiliatą Aleksą Kutką, pasisavinu jo paties parašytos ir 1959 m. J.Kapočiaus išleistos knygos antraštę. Geresnės šiai progai nesugalvoju.

S. m. balandžio mėn. 6 d. tyliai, be jokio triukšmingo jubiliejaus, be iškilmingų kalbų, ar gausių dovanų, praėjo A. Kutkaus 80-sis gimtadienis. Tyliai ir nepastebėtai, nes nuo bet kokio tos dienos paminėjimo abu su žmona, taip pat operos soliste, Jadvyga Vencevičiūtė, griežtai, griežtai atsakė. Dar nežinia, kaip man bus už šias eilutes "padekota"...

Nuosirdus aukštaitis, nuo Svedasu, vidurinius ir aukštuosius mokslus baigė Rusijoje. Dar jaunystėje svaioja būti gydytoju, tačiau Voroneže baigia Teisų fak. Lygiagrečiai studijuoja muziką, imdamas privačiai pamokas ir baigia Liaudies konservatoriją. Meilė muzikai pasireiškia dar jaunystėje. "Muzikos pasiilgimą išledavau balalaika, mandolina ir net smuiku. Tą paskutinį buvau įsigijęs visai netikėtai ir nelauktu būdu. Mat, Peterburge, esant dideliem šalčiam ir neturint žieminio apsiausto su šilta apikakle, buvau bepradėdas nusalti ausis. Paprašiau Lietuvių labadaros d-ja 4 rublių pašalpos, kad galėčiau bašliką nusipirkti. Nuėjęs tuo tikslu į turgu, nusipirkau... smuiką. Bet po to mano ausys jau niekada nešalo" (Dainininko dalia, 15 psl.).

Apvaizdos apdovanojimas visais muziko privalumais dar vos 10 m. berniukas jau gieda rinktinių vaikų chore, kuriam vadovauja Č. Sasnauskas. Šis dažnai jam sako: "Tu kamertonas", bet jaunuolis ne nežino, kas tai per paukščiukas. Ne lengvas buvo gyvenimas svetimam krašte. Kartais, badas verčia imtis bet kokio darbo. "Buvau mėginęs mestis net į spekuliaciją, bet tam menui jokio talento neatsirado. Mano prekyba štai kaip prasidėjo: kartą gavau pasiūlymą" pirkti kibirą žibalo. Kai po revoliucijos elektros stotis nustojo veikusi, žibalas tapo labai svarbus dalykas. Surizikavau didele suma pinigų ir žibala pirkau, manydamas, kad ne tik sau turėsiu, bet ir uždirbsiu. Po trijų dienų žibalas nustojo lempoje degs. Pasirodo, jo labai nedaug būta, tik truputis paviršuje pilno kibiro vandens" (Dain. dal. 38 psl.). Išėjęs vargingą tremtinio kelią, tačiau įgijęs daug muzikos žinių, dalyvavęs daugely koncertų, ir dainavęs keliose operose, 1922 m. grįžta į pasiilgtą tėvynę.

"Nelengva man buvo susigaudyti savo pirmuose įspūdžiuose, kai atsiradau Tėvynėje po baisaus gyvenimo tolimoje Rusijoje. Vaikščiojau lyg apsaivęs, lyg netikėdamas, kad jau nebėra bado šmėklos, kad nebėra sunkios komunistinės letenos ant sprando... Taip mažai kūniškų jėgų te-

turėdamas, įsijungiau į operos darbą. Mano pirmumas kolegų tarpe reikėsi tuo, kad aš jau turėjau trejų metų sceninės praktikos patirtį, jau, galima sakyti, mokėjau pirmuosius žingsnius scenoje žengti. Bet mes visi tada buvome tokie jauni ir jautėm tiek daug meilės teatro menui, kad griebėmės darbo su visu jaunatvišku užsidegimu. Mums ne tik spektakliai, bet ir kiekviena repeticija buvo tikra meno šventė" (Dain. dalia 44 psl.). Bet leiskime apie tą laikotarpį dar prabilti S. Santvarui: "1922-44 buvo gražiausi A. Kutkaus kūrybinio darbo metai. Liet. Valst. operos teatre jis buvo sau žmogus ir kūrėjas, su nieku nelygintinas ir negretintinas. Dainininkas ir aktorius jame glūdėjo kaip du neatskiriami dalykai, kaip vienas kitą papildė. Dainavęs ir vaidinęs visus pirmaeilius tenoro vaidmenis, Kutkus juos kūrė savaimingai, originaliai, meistriškai. Ypač ryškų jis sukūrė Leoncavallo Pajaco, tolygaus pa-

Aleksas Kutkus — Leoncavallo. Pajaco Čanio

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Pasirinkite ir vaškuojame visus rūšių grindis.

J. BUBNYS — Tel. RE 7-5162

TELEVIZIJOS

Įpavotos ir paprastos, radijo stoties, oro vėsinimo. Pardavimas ir taisymas.

J. MIGLINAS

Krautuvė Marquette Parke 2346 W. 69th Street 776-1498 Namų tel. — PR 6-1063

kaitalo Kutkus neturėjo G. Rossini "Sevilijos kirpėjuje". Iš arti pažinęs rusų kultūrą ir jų dvasią, jis ypač puikiai dainavo poetą Lenskį Čaikovskio "Eugenijuje Oneginę", "Pikų damoj" Germaną ir "Žydėj" Eleazarą. Tai bene bus tie vaidmenys, kuriuos Kutkus pasiekė kūrybinio darbo viršūnių". (Liet. Encikl.) Apie šį jo gyvenimo laikotarpį, tikiu, kas nors parašys išsąsąstiją, kuri ateinančiom, teatro temom besidominčiom kartom tikrai bus įdomi.

Vokietijos stovyklose Kutkus atsiranda pačiame amžiaus pajėgume. Tad jis tuoj aktyviai įsijungia į platų kultūrinį gyvenimą. Čia jis vadovauja chorui (Uchėtj) vadovauja liet. operos kolektyvui, dainuoja Almavivą "Sevilijos kirpėjuje" (Detmolde). Vėliau Augustdorfe mokytoja gimnazijoje, dirba kaip vertėjas, nes svetimų kalbų bagažas pas jį nemažas. Nors būdamas tikrai didele asmenybe, nesibaido mažų, niekam nežinomų darbų, pvz. mielai tarkininkaudamas V. Baltrušaičio negausiam chorui, su juo dainuodamas ir giedodamas Oldenburge. Toj pačioj stovykloj jis režisuoja A. Gustaičio "Sekminių vainiką". Ach, būčiau visai užmiršęs ir jo ypač mėgiamą profesiją — laikrodininkystę. Ir kiek jis ju ten pataisęs. Ir gal dar daugiau sugadinęs, kaip pats savo knygoje prisipažįsta. Prisiminus tremties dienas, menu ir linksmuosius nuotykius. Prisiminu, kartą lyja, kaip iš kibiro. Gera diena proferansui, pagalvoju, ir beldžiu į priešais gyvenančių Kutkų mažytį kambarėlį. Ir ką pamatau? Pridėta ant grindų blūdelių, ir kad lyja į juos tiesiai iš dangaus. Matyt, būta

Aleksas Kutkus

skyliųčių ir lubose ir stoge. O Kutkus, kad nespainiotų šeimininkei po kojų, guli su knyga lovoje. Jo veido nematau, nes jis po lietsargiu, mat — lyja ir ant lovos, o tų blūdelių kur tiek daug gausi?

O kaip nepaminėti, kito linksmo pasikalbėjimo mokytojų kambaryje Oldenburge. Kažkoks mokytojas, paklaustas Kutkaus, ar lankė ar mėgo teatrą, operą, ar pažinęs, girdėjęs apie tokį Kutkų, atsakė: "O taip lankiau visus spektaklius, bet tokio Kutkaus negirdėjau..."

1949 metais Kutkai pasiekė šio krašto pakrantes. Pirmiausia atvažiavo pas turtingą brolį Detroitan, bet labai greit išvažiavo į New Yorką. Abu pradėjo dirbti fabrike, siuvykloje. Gyventi, valgyti reikia, nors ta duona ir labai sunkiai uždirbama. Šiame krašte prasidėjo mūsų labai daž- (Nukelta į 5 psl.)

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
J. LIEPONIS

Pirmadieniai ir ketvirtadieniai nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmdieniais atdara nuo 12 iki 5.

Chicago Savings and Loan Association

5 1/4%

Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti \$8000. Pelnas mokamas kas šeši mėnesiai.

4 3/4%

Ant visų knygelių sąskaitų

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- * Vacation Club
- * College Bonus Savings
- * Home Mortgage Loans
- * Home Improvement Loans
- * Christmas Club
- * Insured Family Savings
- * Notary Public Service
- * Free community rooms for your organiz'n meetings
- * Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks.
- * Sell & redeem U.S. Bonds
- * Two large free park'g lots
- * Save-by-Mail Kits
- * Travelers Checks
- * Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon 12 P.M. to 8 P.M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

A. ABALL ROOFING CO.

Išsteigta prieš 49 metus

Dengiamie visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminius, plieninius, autokaminius vandenius. Dailio me iš lauko. Taisome mūrą "tuck pointing". Pilnai apsidraudę. Visas darbas garantuojamas.

LA 1-6047 arba PO 2-8778

Apskaičiavimai nemokamai skambinkite bet kuriuo laiku

KOSTAS BUTKUS

Tel. PR 8-2781

METALO IR STIKLO

Tvoros, Stogeliai, Durys

Langai, Rynos, Turekliai

Žalia pavasario žolė ir vienišo drugelio skraidymas

Paskutinės akimirkos prieš "Juratės ir Kastyčio" premjerą

Šį savaitgalį "Juratės ir Kastytis" užvaldys Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijos sceną, kurioje, sutvirkus įvairiaspalvėms šviesoms, žavėsime išraiškos šokių, gyvomis dekoracijomis, specialiai susuktu filmu, spalvotomis skaidrėmis, romantiška muzika, dainomis ir žodžiu.

"Juratės ir Kastyčio" baletui choreografiją paruošė ir Juratės vaidmenį atliks Kanadoje gyvenanti Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė. Ji lankė Birutės Nasvytės studiją, o vėliau studijavo pas Chladę ir Martha Graham. Šiuo metu B. Nagienė gyvena ir dirba dviejuose miestuose: dėjo Toronto universitete ir Montreale Pedagoginiame institute. Be to, neretai pasirodo Kanados TV programose ir su rečitaliais įvairiuose Kanados ir JAV miestuose. Cikagiečiai ją tikriausiai dar prisimena iš Dariaus Lapinsko operos "Maras" pastatymų.

Ne per seniai B. Nagienė, Toronto universiteto ribose, pastatė "Haensel und Graetel" ir poemą kritisiems herojams. Šie pastatymai sulaukė nemažos garso ir teigiamo įvertinimo.

Nuo šių metų vasario mėnesio B. Nagienė rengia baletą "Juratė ir Kastytis". Toronto universiteto vadovybė pilnai pritaria vykdomam užsimojimui ir, kiek galėdama, teikia visokeriopą paramą. Ateinantį rudenį baletas "Juratė ir Kastytis" bus parodytas Toronto universitete. Taipgi yra galimybių pasirodymams ir kituose Kanados universitetuose.

Prieš porą savaitių kreipėmės į B. Nagienę, prašydami detaliau nušviesti rengiamą baletą ir esamas paruošos nuotaikas. Tikėjome sulaukti išsamaus laiško. Tačiau mus pasiekė vos trumpas laiškučiai. Jame rašoma apie i-tęmptą darbą, laiko stoką ir didelį norą išvesti lietuvišką baletą

ne tik lietuviškon, bet ir kanadiškon, o gal ir amerikiečių scenon. Taipgi laišką ji džiaugiasi Juozo Gruodžio muzika, Dariaus Lapinsko bendradarbiavimu ir nepagailli gero žodžio "Margučiai", kuris ėmėsi nelengvo baletu pastatymo darbo.

Besikaitant Birutės Vaitkūnaitės-Nagienės laišką, prisimena vienas, kiek ankstesnis pokalbis. Tąsyk besikalbant, buvo iškeltas klausimas, kas paskatino studijuoti šokio meną. Į tokį klausimą Birutė štai kaip atsakė: "Žalia pavasario žolė, pilna žydinčių purienų, ir vienišo drugelio skraidymas". Šis vaikystės matytas vaizdas ją nepaprastai užbūrė ir skatintė skatino domėtis šokio menu. Baigdama savo laišką, ji dar užsimena, jog visos mažos mergaitės mėgsta šokti. — "Aš gi, tęsia Birutė, - ir dabar tebmėgstu šokti ir tuo labai džiaugiuos".

K. Z.

Akimirka iš "Juratės ir Kastyčio" baletu. Gerry Gilbert (Kastytis) ir Birutė Vaitkūnaitė - Nagienė (Juratė). Nuotr. Algimanto Kezio, SJ

ni su graikų, lotynų, sanskrito, lietuvių ir kitų tautų kalbomis, kilusiomis iš vienos prokalbės. Antra citata (rugp. 16): "Varyti — varvėti — versmė kompleksas duoda mums vieną seniausių upių pavadinimų Europoje ir Azijoje: V-Uralas, Eufyras, Va-Reinas, Va-Rodanas. Tačiau, patyrinėję šių vietovardžių etimologiją, randame, kad jie nieko bendro neturi su minėtais "varyti-varvėti-versmė". Pvz.: "Uralas" yra ostiakų kalbos žodis ir reiškia "dirža", arba "juosta". Ka dangi ostiakai nėra indoeuropiečiai, bet ugrofinai, todėl didžiausia yra nesamone "Uralą" jungti su "varyti" ar "varvėti".

Taip pat 1968 spalio 30 "Dirvoje" autorius teigia, kad žodis "barbarai" — iš "varyti". Tai neteisingas teiginys. "Barbaras" yra onomatopėinis žodis, atsiradęs iš gamtoje girdimo garso, panašiai kaip mūsų veiksmas žodis "barbėti". Graikai barbarais vadino už savo valstybės ribų gyvenančius syetimsalius, kurių kalba jiems atrodė lyg koks barbijimas, lyg žirnių bėrimas į sieną. Apie tai kalbą graikų kalbos istorija.

A. Musteikis tame pačiame laiške (1969. II. 19) dėl šių C. Gedgaudo straipsnių rašo: "Siūlyčiau Los Angelesiams ar ten gyvenantiems, kurios nors organizacijos vardu sudaryti tos studijos išleidimui komitetą ir pradėti rinkti aukas... Pradėjo ten vakaruose ir tęskite tą kilnų ir būtiną darbą". Šių C. Gedgaudo straipsnių išleidimui pritaria ir rašytojas J. Švaistas, kaip matyti iš jo pasakymo "Dirvoje" (1969.I.26). Dar entuziastiškiau už jų išleidimą stoja ir M. Aukštuolis (Dirva, Nr. 9). Be to,

Dainininko gyvenimo dalia

(Atkelta iš 4 psl.)

liausia, apieravokim už dūšias čyščiuje ir rašinėkimes tik mudu du. Ir paslapčia, jiems nesakykime". Kiek dar daug būtų gali-

LUIZ AUTO REPAIR
TELEF. — 436-3699
KAROSERLIOS, SPARNŲ (FENDER) TAISYMAS IR DAŽYMO DARBAI
Atliekami tiksliai ir nebrangiai.
6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629
Savininkas Aloyzas A. Kuniskas

HIGH RATES

4.75%

PER ANNUM
ON REGULAR
SAVINGS
CURRENT RATE

5.25%

PER ANNUM
ON INVESTMENT
BONUS
\$1,000 MIN.

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4070 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632 LA 3-8248

1969 PLYMOUTH
2 DURŲ, TIK \$1,895.00

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
PLYMOUTH, VALIANT, CHRYSLER, IMPERIAL
4030 ARCHER AVENUE — TEL. VI 7-1515

800 variotų ir gerame stovyje automobilių —
pirksite labai pigiai — urmo kaina.

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA
KENNEBUNKPORTE, MAINE,
SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISEM.

Išeinamas pilnas į kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas. Oficialiai dėstoma lietuvių kalba. Savaitėje pamokų tiek pat, kiek anglų kalbos. Duodami kreditai. Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjami sportai, duodama lietuviška gyvenimo pasaulėžvalga. Mokiniais šviesi kviečiami liet. rašytojai, muzikai, solistai, dainininkai. Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Pati gimnazija padeda mokiniams įstoti į kolegijas. Mokiniai gyvena benuabuty. Atlyginimas visiems prieinamas. Atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį. Anksti registruokite mokinius 1969-1970 m. Priimami berniukai baigę 8 skyrius.

LIETUVIAI TEVAI BRANGINKIT ŠIĄ GIMNAZIJĄ,
KOL JI YRA JOS ATEITIS JŲSŲ RANKOSE.

Informacijos ir registracijos reikalais rašykite:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

Tenesprendžia kurpius apie tai, kas yra aukščiau korpės

Appelles buvo žymiausias graikų dailininkas, gyvenęs ketvirtame šimtmečiuje prieš Kristaus gimimą. Kartą jis nusprendė parodyti savo kūrinius miesto publikai. Atidaręs lankytojams savo studiją, jis pasislėpė ir pro uždangą kraslę sekė žiūrovus ir klausėsi, kaip jie vertino jo paveikslus. Kažkoks kurpius viešai pareiškė, kad vienos figūros koja esanti negerai nutapyta. Dailininkas kitą dieną koją pataisė. Tada tas pats kurpius, antrą kartą atėjęs, ėmė kritikuoti figūros blauzdą ir šlaunį. Appelles nebeiškenė, išėjo iš už uždangos ir pareiškė: "Tenesprendžia kurpius apie tai, kas yra aukščiau korpės". Aišku, jis tai pasakė graikiškai, o romėnai vėliau šiuos jo žodžius išsivertė į lotynų kalbą: "Ne supra crepidam sutor iudicaret". Šiandien šis posakis taikomas žmogui, kuris kišasi ne į savo sritį, įsitikinęs, kad joje daug išmano, kai tuo tarpu nieko neįmano. O tokių pasitaiko ir lietuvių inteligentų tarpe. Šios rūšies žmonės dažnai mokslo vardą skelbia didžiausias nesamones ir tuo būdu mulkina per spaudą mažesnio išsilavinimo savo tautiečius. Štai 1969 m. bal. 23 d. "Drauge" A.G. atspausdino straipsnelį: "Kas ta Atvanga?" Tarp kitko ten rašoma: "Belaukiant konkurso duomenų, Atvanga nutarė patalkininkauti mūsų kalbininkams, padedant patobulinti kaikiuriuos sulietuvintus pavadinimus". Šis netaisyklingai parašytas sakinyss akivaizdžiai rodo, kiek jo autorius nusimano lietuvių kalboje. Nei padalyvis "belaukiant", nei "padedant" čia netinka. Straipsnely apstu ir kitų klaidų, pvz.: "...einant Stat. paragr. 6". Taisyklingai būtų, "remiantis arba pagal". Toliau autorius rašo: "...mažiau šimto"... o turi būti "mažiau negu šimtas." Arba: "...neatitinka dalyko prasmę" turi būti "neatitinka dalyko prasmės". Tačiau pats nemokėsičiausias dalykas, kai autorius siūlo "realtorių", arba "brokerį", vadinti "turtoriu", manydamas, kad tuo būdu jis sukuria lietuvišką žodį. Iš tikrųjų gi šis jo kūrinyss sudarytas iš lietuviško "turtas" ir nelietuviškos priesagos -or, kuri aiškiai matyti tokiuose iš lotynų kalbos kilusiuose žodžiuose: direktorius, inspektorius, rektorius, revizorius, lektorius etc. Tokiu būdu "turtorius" yra hibridinis žodis ir todėl nevartotinas. Autorius jį sudarė, nusižiūrėjęs į "stiklorius", bet šis pastarasis irgi tokio pat gerumo kaip ir "turtor-

JUOZAS TININIS

rius". Žodynuose jis ištaisomas į "stiklius", kuris yra grynai lietuviškas. Autorius, pateikęs kelis savo sugalvotus hibridinius terminus, rašo: "...Šiomis užuominomis mes jaučiamės iškėlę Atvangos naudą lietuviųbei"... Užuominomis čia suprantami autoriaus sukurti terminai: "butnami" ir "turtorius". Ak, ta vargšė lietuviybė, susilaukus tokių patarnavimų iš tikro, juk čia ne patarnavimas lietuviųbei, o klaidinimas laikraščio skaitytojų. Autorius nesigėdina spręsti kalbinių klausimų, neturėdamas šioje srityje nė mažiausio supratimo. Straipsnely jis kalba Atvangos klubo vardu, tuo būdu darydamas gėdą visiems nariams, kurie dėl to neprotestuoja ir, matyt, sutinka su A. G. skelbiamu lingvistikos mokslu.

Tačiau daugiausia nesamonių prikalbama ten, kur sprendžiama lietuvių kilmės klausimas. Visų pirma čia tenka prisiminti mūsų savotiško romantizmo laikais sukurta Palemoną legendą, nepagrįstą jokiais istoriniais duomenimis. Šiai legendai apsiņešus laiko dulkėmis, dr. Basanavičius sukūrė vadinamąją "Dakologijos" teoriją. Remdamasis vietovardžių panašumais, jis padarė išvadą, kad lietuviai atkeliavo iš Dakijos (dabartinėje Rumunijoje). Mūsų kalbininkai šią teoriją seniai atmetė, kaip neturinčią realaus ir moksliško pagrindo.

Praėjus kelioms dešimtims metų, J. Gabrys-Paršaitis nuėjo dar toliau negu Basanavičius. Jis parašė knygą: "La parentee des langues hettite et lituanienne et le prehistoire" (1944). Lygindamas hettitų ir kitų kalbų leksinius panašumus, pasikliaudamas "liaudiene etimologija", tarėsi suradęs lietuvių pėdsakų ne tik hettitų imperijos ribose, bet ir visoje V. Europoje. Šiai knygai pasirodžius, dr. M. Gimbutienė parašė recenziją, įrodydama daugelio autoriaus teigimų menkavertiskumą. Svetimšaliai, nemokę lietuvių kalbos, J. Gabrio knygą palaikė rimtu mokslo veikalu ir tuo būdu liko nesamoningai suklaidinti. O, iš tikrųjų, ten bent aštuoniasdešimt procentų teigimų yra neteisingi.

Lietuvių kilmės klausimo tyrinėtojų skaičius su Gabrieliu nesibaigė. Prieš porą metų inž. L. Mikšys parašė 700 psl. knygą "Iš istorijos ūkanų ateina Lietuva". Autorius joje bandė surasti lietuvių kalbos ir tautos kilmę, eti-

mologizuodamas įvairių kraštų vietovardžius ir šiaip jau žodžius. Tačiau kalbininko akimis žiūrėnt, tai visiškai nemokėsiškas darbas, neturintis nė mažiausios mokslinės vertės. Autorius, be abejo, manė, kad ši jo "studija" atneš jam garbę, bet išėjo priešingai. Knyga nesulaukė net recenzijos, nes kalbininkai nenorėjo laikyti gaisinti dėl beverčio nieko.

Pats naujausias lietuvių tautos kilmės klausimo tyrinėtojas yra Santa Monicoje, Cal., gyvenantis C. Gedgaudas. Jis atspausdino "Dirvoje" keliolika straipsnių bendra antrašte: "Lietuvių tautos kilmės beišskant". Ko tie straipsniai verti, bus galima pamatyti iš kelių citatų. Štai "Dirvoje" (1968 lapkr. 6) jis rašo: "Lietuviški žodžių hettitų kalboje yra per daug, kad galėtume čia suminėti bent svarbesniusius". Šis neteisingas tvirtinimas rodo, kad autorius neturi nė mažiausio supratimo apie indoeuropiečių kalbų kilmę, kalbininkų jau seniai išsprendę. Iš tikro, hettitų kalboje nėra nė vieno lietuviško žodžio. Kaip H. Kronasser "Hettisches Woerterbuch" rodo, joje yra žodžių, turinčių bendrą šak-

Minimum amount \$50.00, add any amount at any time. Your Gold Eagle passbook will earn 5% per annum paid quarterly. After your money has been on deposit for 90 days or more, you may withdraw funds without notice at any dividend date or 10 days thereafter.

On all accounts —
Savings in by the 10th Earn from the 1st. Earnings Paid Quarterly.

CELEBRATING OUR 60th ANNIVERSARY

5 1/4%

6 month Certificates
(minimum period)
\$10,000.00 or larger
in multiples of
\$1,000.00.

4 3/4%

Regular
Passbook Accounts
Current rate

HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M.-3 P.M.
Tues., Fri. 9 A.M.-4 P.M.
Sat. 9 A.M.-12 Noon
Wed. — No Business Transacted

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago

4192 Archer Avenue at Sacramento
Chicago, Illinois 60632 • VI 7-1140

Assets over \$138,000,000.00
Reserves and Surplus over \$11,500,000.00
(more than twice legal requirements)

Kultūrinė kronika

• „Margutis“ rengiasi atskirti kūrinių išleisti Maironio baladę „Jūratė ir Kastytis“. Leidinys bus iliustruotas Algimanto Kežio, S.J. originaliomis foto nuotraukomis iš savaitgalų įvykstančio baleto „Jūratė ir Kastytis“ pastatymo. Kadangi atrodo, jog atsirastų progų šį baleto parodyti ir angliškai kalbančiai visuomenei, tad kiek vėliau „Margučio“ vadovybė numato išleisti Maironio „Jūratė ir Kastytis“ ir anglų kalba su tomis pačiomis nuotraukomis.

• Algimantas Kežys, S.J., New Yorko Moderniojo meno muziejuje. Kaip žinome iš ankstesnės informacijos, kovo mėnesį New Yorko Lietuvos vyčiai buvo surengę, visą paruošus ratą sukančiam Elenai Kulber, kūrinyje mūšų fotografo — Algimanto Kežio, S.J., nuotraukų parodą Pacem in terris bibliotekoje, visai prieš Jungtinių Tautų rūmus. Paroda atkreipė į save reiklaus New Yorko meno pasaulis. Jai pasibaigus, šiuo metu 3 parodoje išstatytas nuotraukų nupirko žymusis Moderniojo meno muziejus nuolatinei savo išskirtinių nuotraukų kolekcijai.

• Dail. Antano Petrikono tapybos paroda birželio 13-15 d. rengiama Clevelande, Čiurlionio ansamblio namuose. Šis spalvose, temose ir technikoje dinamiškas mūsų dailininkas ne kartą bendrinėse ir individualiose parodose yra patraukęs žiūrovo žvilgsnį. Neseniai jo paroda buvo Detroito, o dabar, priešvasarinį sezoną baigiant, ir Clevelande.

• „Penktoji Pradalgė“ — Anglijoje leidžiamas ir K. Barėno redaguojamas tradicinis metraštis, leidėjo „Nidos“ leidyklos atspausdintas ir siunčiamas prenumeratoriams. Iš mūsų išeivių poetų kūrybos skelbiama Jono Aisčio, G. Tulaitis, Alb. Baranausko, Vl. Šlaito, Č. V. Obcarsko, K. Bražūno, M. Vaitkaus, Agnės Lukšytės (poetiniai prisiminimai), Pr. Visvydo, B. Rutkūno eilėraščių, Prozininkus atstovauja: M. Katiliškis, J. Kralikauskas, K. Pažeraitė, A. Tulys, V. Alanas ir kt. Yra atsiminimų, kritikos raštų ir kt.

• „Šeštoji Pradalgė“ — naujas metraščio tomas, jau ruošiamas spaudai. Savo rašinius yra atsiuntę P. Orinitaitė, A. T. Antanaitis, A. Giedrius, Švaisas, P. Tarulis, A. Kairys, D. Sadūnaitė, J. Grinius ir kiti autoriai.

• Prof. Vytautui Bacevičiui už jo išleistus kūrinius modernių kompozitorių sąjunga ASCAP paskyrė 500 dol. premiją. Prof. Bacevičius geg. 3 d. davė savo kūrinių koncertą per New Yorko miesto radiją. Koncertas buvo skirtas Baltijos kraštų muzikai su Bacevičiumi, kaip pagrindine atrakcija. Radijo stotis transliavo ir interview su prof. Bacevičiumi.

Lietuvių muzikologijos archyvas gavo taipgi nemažai medžiagos apie vėlionę kompozitorę Gražina Bacevičiūtę. Be kitų dalykų iš egzempliorių žurnalo „Riech Muzychny“, skirta a.a. Bacevičiūtės atminimui.

• Vitalis Žukauskas Muzikologijos archyvai atsiuntė dvi dėžes medžiagos iš veiklos Operetės choro, minėjusio savo gyvavimo auksinę sukaktį.

• Lietuvių muzikologijos archyvas iš Chicago Lietuvos o-

peros gavo J. Karnavičiaus „Gražinos“ orkestrinę partitūrą, fotostatinę kopiją autoriaus originalo, viso 770 puslapių — keturi tomai.

• J. Gaidelio operos „Danas“ klavyro rankraščio fotostatinę kopiją Chigagos Lietuvių opera įteikė Lietuvių muzikologijos archyvai.

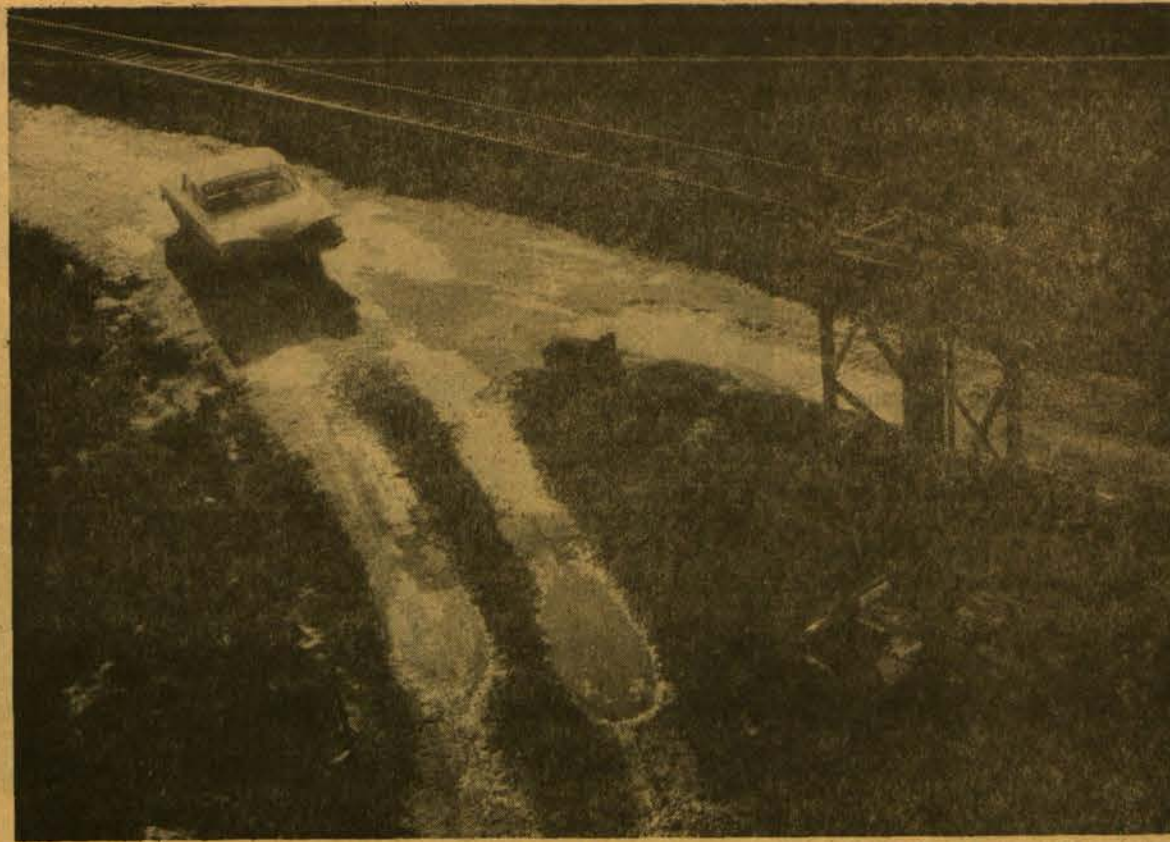
• Arūnas E. Gasparaitis, gyvenęs Vokietijoje, paskaitęs „Drauge“ pasikalbėjimą su prof. J. Zilevičium, pasiuntė paštu Lietuvių muzikologijos archyvai M. Petrausko operos „Birutės“ autografo knygą (žodžiai ir muzika), pranešdamas, kad pas jį yra dar septyni „Birutės“ knygos egzemplioriai ir, prof. J. Zilevičiui pageidaujant, sutiko visus perleisti muzikologijos archyvai.

• Mokyklų programos vėl keičiamos okup. Lietuvoje. Būsiama einama prie privalomo viduriniojo mokslo sistemos. Pagal naują projektą pradinę mokyklą sudarys trys pirmosios, o vidurinę mokyklą IV—XI klases. Ryšium su reforma ruošiami nauji vadovėliai.

• Dail. V. Banys atkūrė ir „tarybinėms sąlygoms“ pritaikė Kauno miesto herbą. Juo yra stumbras, žinomas iš 1400 metų miesto antspaudų, raudoname ir žaliame dugne. Tačiau dailininkas, matyt kom. partijos verčiamas, stumbrą „nubuožino“, iš jo tarpragės išimdamas kryžių.

• Stanislovo Moniuskos, žinomo lenkų kompozitoriaus, 1942-1864 m. rašytų laišku d'okas pluoštas buvo nesenai aptiktas Vilniuje ir teikia daug medžiagos. Laiškai adresuoti žinomiesiems leidėjams broliams Adamui ir Feliksui Zavadskiams ir Karolui Šmidehauseniui. Daug medžiagos skiriama J. I. Kraševskio veikalo „Vitošo raudos“ II laidos spausdinimui aptarti, kuri buvo 1846 m. Vilniuje išleista.

• Jadvygos Juškytės 100 metų sukaktis minėtina šiomet. Tai buvo žinoma visuomenės veikėja, jau spaudos draudimo laikais įkūrusi slapta lietuvišką

Algimantas Kežys, S.J.

Nuotrauka, kurią nupirko Moderniojo meno muziejus New Yorke savo nuolatinei kolekcijon.

mokyklą. 1894 m. „Varpe“ ji pasiskelbė ieškanti mokytojos vietos. Niekas tada jos mokytoja nepakvietė, bet iš Prūsų atvyko du lietuviai pasipiršti... 1894 m. ji susidraugavo su rašytoja Bite ir netrukus įkūrė „Žiburėlį“. J. Juškytė atliko labai didelį vaidmenį mūsų tautiniame atgimime. Dalyvavo 1905 m. Vilniaus seime, 1918—1920 m. organizavo valstius. Mirė 1949 m., sulaukusi 80 metų amžiaus.

• Vysk. Motiejus Valančiaus memorialinis muziejus atidarytas š. m. pradžioje jo buv. gimtinėje Nasrėnų kaime, kolchozninko A. Milašiaus pirkioje, statytoje vėliau, bet toje

pašioje vietoje, kur buvo Valančių sodyba, vyskupo gimtieji namai.

• Lietuvos totorių istorijos knygos 1 egz. saugomas Arbedžano mokslo akademijoje. Jos autorius — azarbeidžaniečių rašytojas Vezira Juzifas Čemenzeminlis, parašęs šį veikalą 1917—1919 m. 1919 m. veikalas buvo išleistas Simferopolyje,

spausdintas senaisiais arabų rašmenimis. Jo išleidimu daug rūpinosi Krymo - Lietuvos totorių draugija. Pateikta daug medžiagos iš Lietuvos totorių istorijos, rašoma apie jų religiją, buitį papročius, mokyklas, mečetes.

• Lenkų muzikos savaltė buvo suruošta okup. Lietuvoje. Jos metu iš Poznanės atvykęs sim-

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4 3/4%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELLO NUOŠIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. IR KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. IR PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE GUARANTEE
No-Limit on MILES...
No-Limit on MONTHS

FULL LIFETIME GUARANTEE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.

Neribota garantija: iki susidevėjimo. Ratlankiai (wheels) Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois
Telef. — GROvehill 6-7777

Val.: kasdien 7 v. r. — 7 v. v., šešt. 7 v. r. — 3 v. p.p. Sekm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas MIKAS ČESAS

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkami šia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogių planų atidedant pasirinkimo reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Telef. PROspect 6-8998

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vieno metų taupymo ląkstus nuo išdavimo datos (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5 1/4%

Mokamas už vieno metų taupymo ląkstus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PETRAS KAZANAUSKAS, President

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

foninis orkestras ir lenkų muzikai Vilniuje ir Kaune suruošė šešis koncertus. Ši muzikos savaitė rišama ir su lenkų domėjimosi Vilniumi ir Vilniaus krašto lenkais. Drauge paminėta ir lenkų komp. S. Moniuskos 150 m. gimimo sukaktis. Lenkai muzikai padėjo vainiką prie Moniuskos paminklo Vilniuje. Šiuo metu Poznanėje vieši Vilniaus simfoninis ir kamernis orkestras, o taip pat keli kompozitoriai.

APDRAUDŲ AGENTŪRA
Namų, gyvybės, automobilų, sveikatos, bitų
Pateiktos visos mokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

RŪPINASI KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖ

Krikščionių Vienybės sekretoriatas, siekdamas artimesnio bendradarbiavimo su protestantų Pasaulio Bažnyčių Taryba, Ženevoje paskyrė 12 aukštų Bažnyčios atstovų į bendrą Komisiją visų krikščionių Bažnyčių vie-

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos, Tune-up ir Motorų Remontas.
5759 So. Western Ave.
Kampus 58th Street
Telefonas — PROspect 8-9535

since 1914...

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4 3/4%
PASSBOOK SAVINGS
Paid and Compounded Semi-Annually

5 1/4%
6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES (Minimum \$10,000)
1-YEAR SAVINGS CERTIFICATE (Minimum \$5,000)

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

Foto V. MAŽELIS

• vestuvės: spalvota ir juoda balta (galų vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai
Tel. — HY 7-4677
422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

RICHMOND AUTO SERVICE

Kampus Richmond ir 63rd Street
Užsieninių ir vietinių automobilių taisymas. Patyrę mechanikai. Elektroninis motoro patikrinimas. Vilikais.
Telef. — GE 6-3134 arba GE 6-3353
Savininkas — Juozas (Joe) Juraitis

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atidara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atidara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

Siuvimo Mašinos — Dulkių Siurbiai

• BERNINA
• NECCHI
• ELNA
• VIKING
• PFAFF
• SINGER
ELECTROLUX
HOOVER
EUREKA
KIRBY
ROYAL
IR KT.

Parduodame, nuomojame ir taisome siuvimo mašinas, dulkių siurbius prieinama kainomis ir sąlygomis. Turime dalis. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose.

B and B DISTRIBUTING COMPANY
A to Z Sewing machines and Vacuum cleaners
4081 ARCHER AVE. (Prie California Ave.), Chicago, Ill. Tel. 927-4702
Vedėjas Arvydas M. DIKINIS

MOVING

Perkanto baldus iš arti ir toli
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

WAGNER & SONS

Typewriters — Adding Machines — Checkwriters.
Nuomoma — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUJOS
Visi šie m. patikimas aptarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 281-4111

Ar chemikalais galima pasidaryti laimingu

(Atkelta iš 8 psl.)

kad ir į sveiką, normalų organizmą LSD turi neigiamą poveikį ir kad jo naudojimas yra nesaugus. Tai jie paskelbė ištyrę 70 žmonių, naudojusį LSD. Louria savo knygoje "Nightmare Drugs" skelbia, jog nėra abejonės, kad LSD gali būti priežastis astrios psichozės, net iš pažiūros sveikame žmoguje.

Lyg iškiles qstis..

Dr. G. Breitbart, New Yorko psichiatras, rašydamas "Glamour" žurnale, LSD paveiktą žmogų prilygino įskilusiui asmeniui, kurio įskilimas gali būti nepastebimas, kol jis galutinai suskyla. New Yorko psichiatras Dr. W. Frosch Amerikos Neoropichofarmakologų suvažiavime Portorikoje 1966 m. gruodžio 7 d. paskelbė, kad Bellevue psichiatrinė ligoninė net 20 proc. pacientų pateko dėl sutrikimų, kuriuos atnešė LSD vartojimas. San Francisco ligoninė kas savaitę patenka daugiau kaip 30 LSD vartojimo aukų, o hipių rajone Haight-Ashbury nemo-kamoje medicinos klinikoje dr. D. Smith kas savaitę gauna apie 20 pacientų, netenkančių sveikatos dėl LSD. Doktorai E. Robbins ir M. Stern atrado šizo-frenikų tarp tų, kurie ėmė vartoti LSD.

Gal kai kada LSD atneša už-

miršimą, apsvaigusioje galvoje intriguojančias haliucinacijas, gal tas chemikalas kur nors ir gali būti naudingas, kaip randama nauda ir aštriems aršeniui nuodams, tačiau gydytojų pakartotinai konstatuojama, kad LSD vartojimas ne tik sudaro pavojų pačiam vartojančiam, bet net gali žaloti sveikatą jo būsimųjų vaikų.

Motinos žodis prie sūnaus lavono

Minėtasis veikalas "The Chemical Religion. The Truth about Drugs and Teens" vertas kiekvienam perskaityti. Kalba aiškiais faktais, kurių dar vieną čia norime suminėti: amerikietis Buell 1966 m. Padėkos dienoje motinai prisipažino, kad jis jau šeši mėnesiai kai vartoja LSD. Pa-sisakė ir pravirko: "Aš išsprogdi-nau savo smegenis". Pažadėjęs motinai, kad daugiau to nedarys, į mašiną įsimeitė stovyklavimo i-taisus ir iš San Francisco išvažiavo į pietus. Meksikos pareigūnai 1967 m. balandžio mėnesį paplū-dimį netoli Ensenados, žemojoje Kalifornijoje, rado to 22 m. jaunuolio lavoną. Šalia gulėjo .22 kalibro revolveris. Motina spaudos konferencijoje, skirtoje perspėti prieš pavojus, pasakė, kad jos sūnus buvo LSD vartoji-mo auka.

Laiškai redaktoriui

Gerbiamas "Draugo" kultūrinio priedo Redaktoriau,

Iš visų mūsų išeivių laikraščių atidžiausiai lietuvių išeivių perio-diką apsvaisto "Draugas" savo kul-tūrintame priede. Ir skaitytojas čia gali susipažinti su įvairių žurnalių naujais numeriais, ir leidėjai bei re-dakcijos gali stebėti savo spaudos darbų vertinimus.

"Draugo" "Naujų leidinių" sky-riuje beveik kas mėnesį prieš verti-nimo veidrodį pastatomi ir "Laiškai Lietuviams". Jie vertinami dažnai teigiamai, bet pastatiko ir viena ki-ta kritiška pastaba. "Laiškų Lietu-viams" redakcija yra dėkinga ir už teigiamą įvertinimą, ir už kritiškas pastabas. Tik vieno ji nenori: kad jos mintys būtų aiškinamos kitaip, negu ji pati jas supranta.

("Draugo" kultūrinio priedo re-daktoriui "Laiškų Lietuviams" re-dakcijos minčių aiškinti kaip nors kitaip irgi visai nenorėjo, o tik no-rėjo, kad tos mintys būtų pasaky-tos taip aiškiai, jog nesunkiai būtų skaitytojo suprantamos iš to, kas parašyta, o ne iš to, kas minty tu-rėta, bet tiksliai neišsireikšta.

"Draugo" kultūr. priedo red.) Vis dėlto "Draugo" kultūriname priede gegužės 10 d. "Naujų leidi-nių" apžvalgoj teigiama, kad "Laiš-kai Lietuviams" teigė, ką jie iš tik-ro neturėjo nė mažiausios intencijos teigti. Kadangi tai liečia svarbų rei-ka, jaučiame pareigą tik paaiškin-ti. Cituojame savo komentarą, ku-ris toje apžvalgoje paličijamas:

"Naujo lietuvių vyskupo Lietu-viams Europoj, vietoj mirusio vysk. P. Brazio, kaip nėra, taip nėra. Iš kažkur sklinda žinios, kad vietinių vyskupų pozicijoms tvirtėjant, ne-benorima turėti tokių "plūduriuo-jančių" vyskupų. Tikresnis, rodos, yra jau "Drauge" vysk. V. Brizio paskelbtas tvirtinimas, kad, nors lie-tuvių vyskupų kandidatų į vysku-pus yra, bet prieš kiekvieną patys lietuviai siunčia Romon raštus. Nie-kas Romoj neiškyla, jei kas iš mū-sų pačių juos vis murkdo". ("L. L.", 1969 m. balandžio nr. 126 psl.).

"Draugo" apžvalgoj cituojami tik du pirmieji sakiniai ir daroma to-kią išvadą: "Gi šiandien jau akivaiz-džiai matome, kaip netikslu žurna-lui buvo semtis informaciją tik iš kažkur sklindančios žinios" ir net nemandagu išeivių sąlygose gyve-nantiems saviems vyskupams pri-

mesti "plūduriuojančių" vyskupų epitetą".

"Draugo" redakcijai ir skaityto-jams norime pranešti, du dalykus. Pirmą, kad "Laiškų Lietuviams" re-dakcija neturėjo jokios intencijos primesti saviems vyskupams "plū-duriuojančių" vyskupų epitetą (nei neutralia, nei — tuo labiau — neigiama prasme). Ji iš viso šio būdvardžio netaikė saviems vysku-pams, o tik teigė, kuo — pagal mi-nimas žinias ir gandus — išeivių, egzilių ir mažumų vyskupai yra kai kurių vietinių laikomi, būtent veikia ne savam krašte, bet kitų vyskupijų teritorijose (angliškai: floating); taigi pats būdvardis čia netaikomas kokia neigiama prasme.

(Kas bent kiek tampriau yra su-sigvyvenęs su tikruoju mūsų rašo-mosios kalbos pagrindu — liaudies kalba, tam ir nekyka abejonių, kad "plūduriavimas", taikant jį asme-niui, turi neigiamą atspalvį. "Laiš-kų Lietuviams" redaktoriui šitos mūsų kalbos plonybės, matyt, jau nebejaucia. Pagaliau nereikėjo čia "beždžionauti" vien dėl to, kad a-merikiečiai mūsų vyskupų statusui aptarti vartoja savąjį žodį "float-ing". Mes puikiai lig šiol išsiversda-vom su oficialiu jų pareigų aptari-mu: "Vyskupas Europos lietuvių reikalams", "Vyskupas Amerikos lietuvių reikalams". To "plūduriavi-mo", tegu ir pasiskolinto, mums čia visai nereikėjo ir nereikia, net ir laikraštines informacijos rėmuo-se. "Draugo" kultūr. priedo red.)

Antra, "Laiškų Lietuviams" re-dakcija "nesisėmė" informacijos iš kažkur sklindančių žinių. (Betgi žurnale aiškiai nurodomas informa-cijos "šaltinis", rašanti: "Iš kažkur sklinda žinios...". "Draugo" kultūr. priedo red.). Tokios žinios ir kal-bos buvo plačiai tuo metu pasklidi-sios lietuvių tarpe. "Laiškų Lie-tuviams" redakcijai jie atrodė nepa-kankamai pagrįsti. To komentaro tikslas ir buvo vietoj tų kalbų nu-rodyti rimtesnės vysk. V. Brizio "Draugo" nurodomą priežastį. Dėl to komentare ir parašėme tuos du ("Draugo" apžvalgoj necituotus) paskutiniuosius sakinius. Visas to komentaro tikslas ir buvo paneigti gandus ir pateisinti Romą. Tuo pa-čiu už to komentaro slėpėjo "Laiš-kų Lietuviams" redakcijos noras su visa išeivių visuomene greičiau su-nalauti dar vieno lietuvių-vyskupo. Apie savų vyskupų reikalingumą

Algimantas Kezys, SJ. Nuotrauka, įsigyta Moderniojo meno muziejaus New Yorke rinktinės savo kolekcijon.

mes esame įvairiomis progomis dažnai savo žurnale pasisakę.

Be to, norime paaiškinti ir kitą anoj "Draugo" apžvalgoj kitai su-prastą "Laiškų Lietuviams" kom-mentarą lietuvių išeivių katalikų spaudos reikalui. Tuo komentaru bu-vo pageidauta tai spaudai ne pozi-cijas užimti, bet daugiau informuo-ti, pvz. minimos "Humanae vitae" enciklikos atveju painformuoti apie žymesnių kraštų vyskupų konferen-cijų pastoracinius laiškus tikintie-siems. Ir čia buvo siūloma ne mėg-džioti amerikiečius. Jų spauda bu-vo nurodyta tik kaip vienas labiau žinomas atvejis. Apie "Humanae vi-tae" encikliką plačiai informavo daugelio civilizotų kraštų katali-kų spauda, pvz. Vokietijoje "Herder Korrespondenz", Anglijoje "The Tab-le", Prancūzijoje "Informations ca-tholiques internationales".

Kęstutis Trimakas, SJ.
"Laiškų Lietuviams" redakcijos vardu

(Priekaištas, kad mūsų spauda mažai informavo apie giminių kont-rolę liečiančią encikliką "Humanae Vitae", yra neatremtas į tikrovę, tad ir negalima sutikti, kad šiuo atveju mūsų katalikų spauda, nors ir išeiviskose sąlygose, būtų "ma-žiaus civilizota". "Humanae Vitae" enciklika Popiežiaus Pauliaus VI buvo paskelbta 1968 m. liepos 29 d. Ir jau liepos 30 d. "Draugas" pi-majame savo puslapyje skaitytojams apie tai pranešė. Rugpjūčio 5 d. vėl buvo pirmajame puslapyje ži-

nia, liečianti šią encikliką. Gi rug-pjiūčio 6 d. "Draugo" jau spausdi-namas netrumpas J. Pr. straipsnis "Enciklika apie gimimų kontrolę". Rugpjūčio 17 d. "Drauge" vėl regi-mas J. Venckaus, SJ., straipsnis: "Pauliaus VI-tojo dokumentas Hu-manae Vitae". Rugpjūčio 21 d. en-ciklika vėl minima dr. P. Mačiūlio straipsnyje "Popiežius atidaro du-ris". Amerikos vyskupų suvažiavi-mo nutarimai gimimų kontrolės reikalui buvo paskelbti 1968 m. lap-kričio 15 d. Tuo pat — lapkričio 16 d. "Draugas" pirmajame savo puslapyje apie tai skaitytojus pain-formavo. Vien tik jau šitai turint prieš akis, netikslu būtų mesti užuominą, kad šiuo reikalu informa-cijos trūko.

Suprantama, kad šis mūsų laik-raštinis dialogas nėra vienas kito kaltinimas dėl kokios blogos valios ar pan. Visa tai tėra tik dėmesio atkreipimas į kai kuriuos neapsižiū-rėjimus, kurie spaudoje, kaip ir ko-rektūros klaida, gali visiems be-dirbantiems pasitaikyti.

Draugo kultūr. priedo red.)

— Amerikoje 40% visų pė-čiųjų žuvo dėl savo kaltės, 9,600 asmenų.

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Apdraustas perkraustymas
Ilgų metų patyrimas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

JEI JŲS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ
IR KITAS USSR DALIS,
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
F I R M O S
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnesposyitorg)
VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvai-riausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.
NEW YORK 3, N. Y.
NEWARK, N. J.
SOUTH RIVER, N. J.
UTICA, N. Y.
FARMINGDALE, N. Y.
PHILADELPHIA 23, PA.
ALLEN TOWN, PA.
ROCHESTER 5, N. Y.
LOS ANGELES 4, CAL.
CHICAGO 22, ILL.
BALTIMORE 31, MD.
BUFFALO 12, NEW YORK
DETROIT 12, MICH.
HARTFORD 6, CONN.
JERSEY CITY, N. J.
STRACUSE, N. Y. 13204
CLEVELAND 13, OHIO
HAMTRAMCK, MICH.
SOMERSET, MASS.
TRENTON 19, NEW JERSEY.
RAHWAY, N. J.

1536 BEDFORD AVE.
78 SECOND AVENUE
378 MARKET STREET
40 WHITEHEAD AVENUE
903 BLECKEY STREET
FREEMOOD ACRES
631 W. GIRARD AVENUE
126 TILGHMAN STREET
558 HUDSON AVENUE
159 SO. VERMONT AVENUE
1241 NO. ASHLAND AVENUE
1900 FLEET STREET
701 FILMORE AVENUE
11601 JOS CAMPAN AVENUE
122-126 HILLSIDE AVENUE
219 MONTGOMERY ST.
515 MARCELLUS STREET
1028 KENILWORTH AVENUE
11339 JOS CAMPAN AVENUE
396 W. BROADWAY
1152 DEUTZ AVENUE
717 W. GRAND AVE

YN 7-6465
OR 4-1540
MI 2-2452
CL 7-6320
HU 6-2818
RE 363-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
DU 232-2042
DU 5-6550
HU 6-2818
DI 2-4240
TX 5-0700
365-6780
249-6216
HE 5-6308
PR 475-9746
PR 1-0696
365-6746
AN 8-1120
EX 2-0306
381-8997

Nauji leidiniai

• **THE MARIAN.** May, 1969.
Tėvų marijonų leidžiamas iliust-ruotas religinės kultūros mėne-sinis žurnalas. Metams \$4.00.
Adr.: 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629.

Motinos dienos proga veda-majame pats žurnalo redaktori-us kun. J. Prunskis prisimena žemės ir Dangaus Motiną bei tē-vynę. Daugelio knygų autorė Florence Wegde rašo apie Mo-tinos dienos įsteigėjos Onos Jarvis gyvenimo tragediją. Laik-raštininkė E. Borgman aprašo d'žiausią pasaulį Marijos te-momis knygų biblioteką Dayto-no universitete. A. Gerbaudas (slapyvardis pareigūno, dirban-čio statistikos biure) rašo apie skyrybas, jų įtaką į vaikus, iš-ryškina skyrybų įtaką į nepil-namečių nusikaltimus. Dr. M. Staneikienė, buv. prof. Avizono asistentė, oftalmologijos chirur-gė, pasakoja apie savo kelią į katalikybę. Jos straipsnis pa-iliustruotas dail. A. Staneikos nupieštu jos portretu. Seselė dr. Agnesina, dėstanti Lojolos uni-versitete, duoda savo eilėraščių.

Dr. Z. Danilevičius su šiuo

numeriu pradeda įdomų ciklą patarimų jaunimui, šiuo kartu rašydamas apie meilę, jos atne-šamas pagundas ir kelią, kurio reikia laikytis. J. Valančienė pa-sakoja savo atsiminimus apie motiną. Duodama naujų filmų apžvalga. Buvęs Vietnamo ka-ryys A. Hamburg pasakoja apie pavojingą kelionę tame krašte autobusu. Kovai su širdies ligo-mis draugijos medikai aiškina apie įvairių valgių įtaką į širdies sutrikimų išsivystymą. Sociali-nio skyriaus tarnautoja Ch. Ja-kubowski aiškina, kokias leng-vatas gali gauti moksleiviai. B. Boyanski pasakoja, kaip jis, in-validumo parbloktas, atkaklio-mis pastangomis atgavo kūry-bingą gyvenimą. J. Prunskis

duoda eilės naujų knygų ap-žvalgą. Pabaigoje — žinios iš religinio pasaulio. Numeris iliustruotas R. Mozoliausko, M. Mercedes, V. Kašubos, Elskaus, Boyanskio kūrinių, V. Maželio ir daugelio kitų nuotraukomis.

BANGA

TV, Radio, Stereo, TV antenos, air-conditioners. Pard. ir taisymas. 2645 W. 63rd St., Tel. 434-0421
Vakarinis skambintis WA 5-3607
P. Rudėnas K. Simulis

G E L E S

Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kt.
G U Z A U S K I U
BEVERLY HILLS GELYNIA
2448 W. 63rd St. Chicago, Illinois
PR 8-0833 — PR 8-0834

Perskaite "Draugą", duo-Skelbkites dienr. "Drauge".

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
THREE MODERNIOS KOPLYCIOS:
2533 West 71st Street Tel. 476-2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKATE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste.
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių.

E U D E I K I S
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Dovydas P. Gaidas — Geraldas F. Daimid
TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS:
4330-34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
LACKAWICZ IR SŪNOS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1005
LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sufkus
7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL. Tel. 636-2330

Akademines Prošvaistės

Leidžia Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga

Redaguoja L.S.S. Centro valdyba. Rankraščius siųsti šiuo adresu: "Akademines Prošvaistės", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. "Akademines Prošvaistės" išleina kiekvieno mėnesio trečiąjį šeštadienį.

Nesiduokime dvasiniai "kidnapinami"

JUOZAS UTENIS

Neseniai į vieną lietuvių koloniją buvo pakviestas Robertas Pierson, kuris pagarsėjo didžiųjų Chicago riaušių metu Demokratų konvencijos dienomis. Jis yra amerikiečių žvalgybos tarnautojas, tačiau jis buvo įgijęs tokių riaušinių, hipių pasitikių vadų D. Rubin pasirinko jį savo palydovu — gynėju ir tokiu būdu Pierson, tada pats užsilauginęs barzdą, galėjo dalyvauti maistinių štabo pasitarimuose ir patirti daug jų paslapčių.

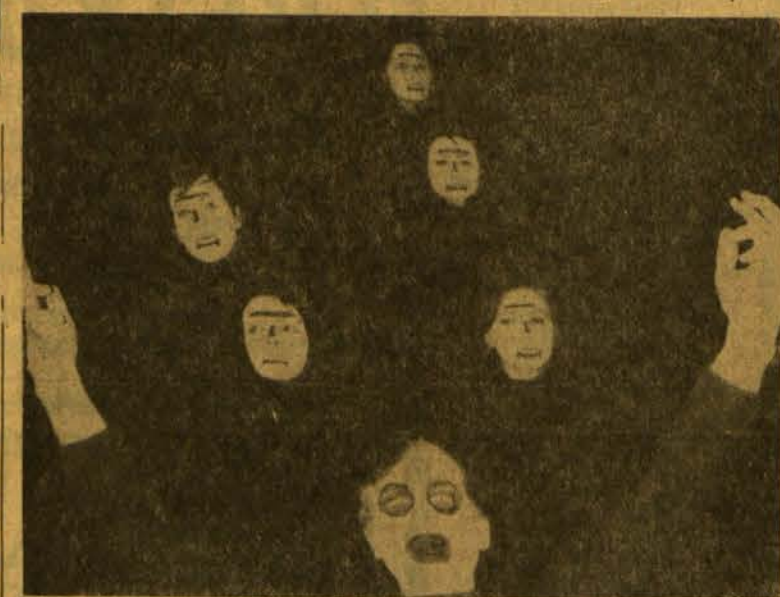
Pierson lietuviams papasakojo, kad tie jaunieji maistinių vadai, be kitų dalykų, planavo kaip suniekinoti prezidentą inauguracijos dieną, apskritai, kaip reikia pakeisti dabartinį "establishmentą". Išorėje dangstydamiesi įvairiais viliojančiais tikslais, pagrįsde puoselėja norus smurto keliu pakeisti dabartinės laisvos demokratijos santvarką.

Šiomis dienomis išsikalbėjau su viena lietuve, dėsiančia amerikiečių mokykloje. Ji pteikė žinias, kad šiuo laikotarpiu daugelyje vietų vyksta slapsti mokytojų, dėstytojų susirinkimai, kuriuos lanko radikalūs veikėjai ir dėsto reikala, pasinaudojant Castro, Mao Tse-tungo parama pakeisti Amerikos tvarką. Revoliucijos šūktį skrajoja ore.

Neseniai Federalinio investigacijų biuro direktorius J. Edgar Hoover išleido knygą "On Communism". Šiame veikalė jis atskleidžia, kaip prieš keletą metų JAV komunistų partija konstatavo, kad amerikiečiai darbininkai tai "prikimštos žąsės", visko turi ir jų ir revoliucijos vykdymą ne įmanoma masiškai įtraukti. Todėl komunistai nutarė išvystyti savo akciją studentų tarpe. Pradėjo aukštieji kompartijos pareigūnai, kaip H. Aphteker, H. Lumer, B. J. Davis, C. Winter, E. Gurley Flynn, J. Jackson, o taip pat D. Rubin lankyti universitetus ir maskuoti, bet ryžtingai piršt marksisines idėjas.

Jauni žmonės, studentai, yra idealistai. Kai imama skelbti,

kad bus atnešta nauja lygybė, vieni apūpinimas darbu, išnaudojimo panaikinimas, apūpinimas kurybingas trijų dienų programos, kurios vyko Tautinės sąjungos namuose. Buvo skaitoma Algimanto Mackaus, Liūnės Suteimos ir Antano Škėmos kūryba, suvaizdinta Adomo Mickevičiaus "Vėlinių" antroji dalis, praves-tas simpoziumas grafikos meno klausimais, čia pat debit dailininkų — Gibavičiaus, Kisarausko ir Pr. Gailiaus darbus. Visa tai liudijo studentiška mūsų jaunimo gyvastingumą.

Akimirka iš Adomo Mickevičiaus "Vėlinių" antros dalies, suvaizdintos bostoniečių studentų. Nuotrauka Romo Bričkaus

Studentai užkandžiauja grafikos parodoje Bostone. Nuotr. B. Bričkaus

ideologiškai, dvasiškai "kidnapinti" net ir lietuvių jaunuolius.

Tačiau mūsų jaunimas betarpiu iš savo tėvų lengvai gali su-sekti, ką reiškia visi anie pažadai praktikoje ir į ką virsta tos gero-vės ir lygybės vilionės kai rau-donieji pranašai paima valdžios kontrolę į savo rankas, įvesdami kiečiausią spaudos cenzūrą, at-imdami žodžio ir organizacijų laisvę, įvesdami vienos partijos diktatūrą, falsifikuodami istoriją kompartijos naudai, netgi ir mokslą bei literatūrą tempdami ant savo korpalo ir supančiodami laisvus kūrybinius polėkius.

Apie lietuvių ir kitų Baltijos kraštų studentus turi grupuotis atsparos taškai prieš pastangas ideologiškai "kidnapinti" laisvojo pasaulio jaunimą, klastingai jį paverčiant raudonosios dikta-tūros sąmoningais agentais ar nesąmoningais tarnais.

Studentiškas kultūros savaitgalis Bostone

Draugiškai susitarę neolitua-nai ir santariečiai — šviesiečiai kovo 28 - 30 d. čia buvo surengę kurybingas trijų dienų progra-mas, kurios vyko Tautinės sąjun-gos namuose. Buvo skaitoma Al-gimanto Mackaus, Liūnės Sutei-mos ir Antano Škėmos kūryba, suvaizdinta Adomo Mickevičiaus "Vėlinių" antroji dalis, praves-tas simpoziumas grafikos meno klausimais, čia pat debit daili-ninkų — Gibavičiaus, Kisarausko ir Pr. Gailiaus darbus. Visa tai liudijo studentiška mūsų jaunimo gyvastingumą.

Dar šiek tiek nedrąsios, bet jau ir besišypsiančios pirmokės šiandieniniame Vilniaus universitete. Nuotrauka L. Ruiko

Ar chemikalais galima pasidaryti laimingu

Tragiški faktai iš studentų gyvenimo

JUOZAS PRUNSKIS

Chicago jaunimo tarpe yra ge-rokai paplitęs naudojimas LSD chemikalų. Dienraštis "Chicago Tribune" gegužės 12 d. numeryje paskelbė vieno Glencoe jau-nimo globos pareigūno nuomo-nę, kad net kas ketvirtas jaunu-o-lis, gyvenantis šiauriniuose Chi-cagos priemiesčiuose, eksper-i-mentuoja, naudodamas narkoti-kus, įskaitant ir LSD. Viena 17 m. New Trier aukšt. mokyklos mergaitė Wilmette policijos stotyje pareiškė, kad net 50 jos drau-gių vartoja LSD. Kita tos pat mo-kyklos auklėtinė policijai prisi-pažino, kad "paskutinių mėnesių

bėgyje ji yra net 30-40 kartų ē-musi narkotikus. Šiauriniuose Chicago priemiesčiuose — Win-netkoje, Wilmette, Glencoe, Northfield, Northbrooke, Kenil-worthe, Glenview gyvena kaip tik labiau pasiturinčios šeimos, kurių studentai chemikaluose ieš-ko laimės ne iš vargo, o dairy-mies daugiau tariamų pasismagi-nimų. JAV prokurorų sąjunga pareiškė didelį susirūpinimą, jog, iš policijos ateinančiomis žinio-mis, plinta narkotikų vartojimas visame krašte jaunimo tarpe.

Dėmesio verta knyga

Ar galima chemikalais pasida-ryti laimingu? Į tą klausimą ryškų atsakymą duoda naujas leidi-nys "The Chemical Religion" (Facts about Drugs and Teens, parašė Peter Turkel, išleido Paul-ist Press, Glen Rock, N. J. 1969 m., 118 psl., 1.45 dol.). Čia kal-bama faktais. Pvz. vienu metu Englewood Cliffs, N. J. vietovė-jė neplinamečiai jaunuoliai tiek ilgai uostė jaudinančius kljus, kad vienas 12 m. berniukas net mirė. Grupė Long Island bernai-čių suagitavo kelias 14-17 m. mer-gaites, kad jos prisidėtų prie pa-sismaginimo chemikalais. Kai jos buvo prisvaigintos, šie jas nufotografavo kompromituojančio-je, nemoralioje padėtyje ir, gra-sindami, tas nuotraukas išnešti viešumon, jas privertė santyki-au-ti su jais ir vėliau pavertė jas prostitutėmis, grobdami sau paja-mas.

Du jaunuolių lavonai po narkotikų pramogos Federalinis narkotikų biuras

apskaičiuoja, kad JAV-se yra a-pie 60,000 heroino vartotojų. (tarp milijonų vartojančių kitus chemikalus). Ir jie išleidžia tiems chemikalams apie 400 milijonų dol., gaunamų plėšimais, prosti-tucija ir spekuliuojant narkoti-kais. Spaudof liūdnei nuskambė-jo žinia, kaip New York, East Village vietovėje, kur telkiasi hi-piai, buvo rastas lavonas 18 m. mergaitės Lindos R. Fitzpatrick ir jos hipio vaikino James Hut-chinson, 21 m. Vėliau Don Ram-sey 26 m. paaiškino, kad mergai-tė buvo keturis kartus nuskriaus-ta ir nužudyta pasibaigus narko-tinių pasismaginimų pramogai, kai ir jis pats buvo prisirijęs LSD.

Šizofrenikais paversti jaunuoliai

Iš ligoninių ateina gausių pra-nešimų, kad ten atsiduria nema-žai jaunuolių, kuriuos LSD che-mikalai pavertė šizofrenikais. A-merikos Medicinos draugija per-spėjo, kad LSD gali sužaloti žmo-gaus psichinį gyvenimą ir gal

Visi važiuojam į Dainavą!

Važiuojam gegužės 29 d. -bir-želio 1 d. Ten bus Studentų a-teitininkų sąjungos kursai. Kur-sų bendroji tema: "Studentas da-barties problemų kryžkelėje, ar-ba studento kryžkelė revoliucinė-jė eroje". Temas ir problemas pateiks: kun. V. Bagdanavičius, dr. Vytautas Vygantas, kun. dr.

Paškus ir inž. A. Sabalis. Po to jungsimsis į svarstymus bei disku-sijas visi.

Kūrybos vakare bus pristatyta studentų ateitininkų kūryba. SAS skiria dvi 20 dol. premijas — vieną už geriausią poeziją, kitą už geriausią novelę. Kūrinius ga-lima pristatyti Vytautui Klioriui, Gaudeamus redaktoriui iki gegu-žės 22 d. šiuo adresu: 1543 Holm-den Rd. South Euclid, Ohio 44-121.

Kursų metu vyks ir meno pa-roda. Išstatykite savo kūrinius Dainavoje. Bus ir 20 dol. premi-ja. Užsiregistruokite iki gegužės 22 d. ir atsivežkite savo drobes, skulptūras bei grafikas.

Ta proga skelbiamas ir rašinio konkursas tema: Studentas ateitininkas žvelgia į SAS ateitį. Rašiny 750- 1000 žodžių. Premija - 30 dol.

Konkursuose gali dalyvauti ir neužsiregistruoti iki ge-gužės 22 d. Registracijos mokes-tis 5 dol.; kursų mokestis — 20 dol. Registruoti šiuo adresu: SAS Kursų centras, 1276 East-wood Ave., Mayfield Height, O-hio 44124. Tad iki pasimatymo Dainavoje.

SAS

Eksperimentinis filmas šatrijiečių susirinkime

Pastaruoju laiku eksperimenti-niai filmai yra laimėję labai pla-tų ir entuziastišką dėmesį viso-kio amžiaus žiūrovuose, nes ši išraiškos priemonė savyje jun-gia veik visas meno išraiškos formas. Kai kurie meno kritikai tačiau gana skeptiškai žiūri į šį naują meną, kuris parodo eilę sukarpytų vaizdų, virpėdamas į-vairiom spalvomis ir rėkdamas su-darkytais garsais, kaip gyvenimo absurdo katastrofa, nieko daug neparodomas ir daug ką su-pykindamas. Vis dėlto suprasti eksperimentinio ar požeminio filmo meną reikia atvirumo ir svarbiausia, noro jį suprasti.

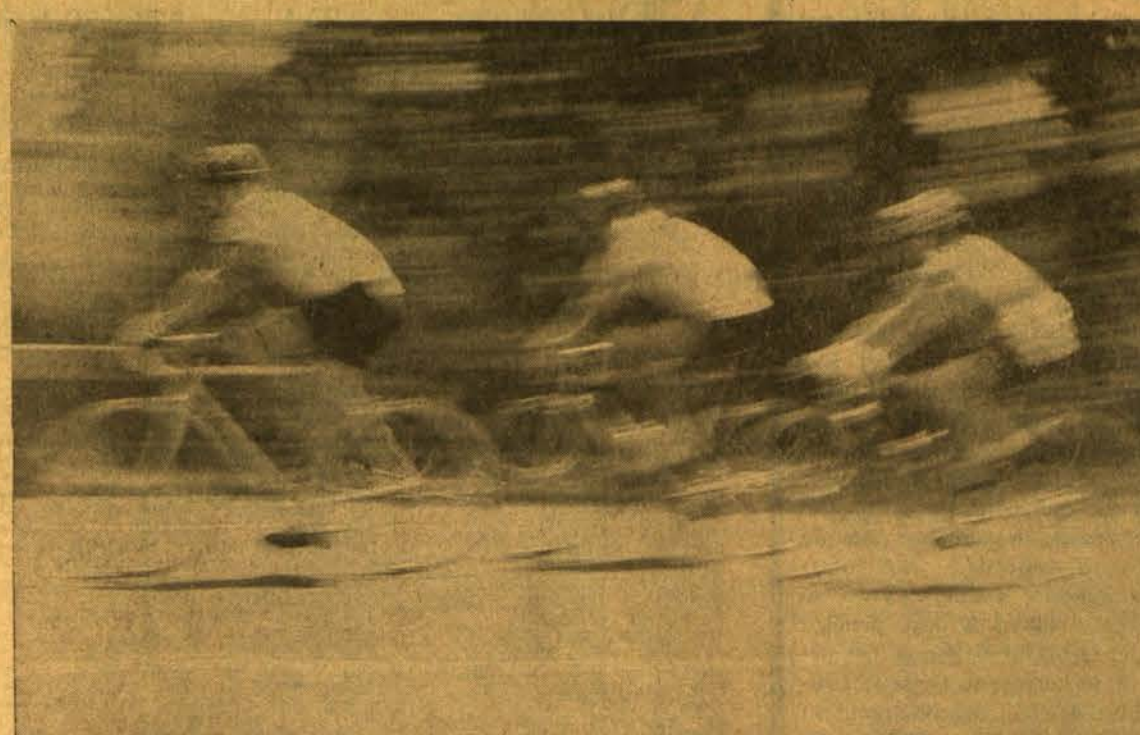
Tam tikslui jaunieji šatrijė-čiai susirinko balandžio 29 d. pas korporantę Laimą Nainytę pa-matyti Andriaus Baluko susukto filmo "The Ultimate Solution".

Andrius Balukas yra Chicago Meno instituto ir Chicago uni-versiteto pirmųjų metų stude-n-tas, siekias bakalauro laipsnio. Jis ypatingai domisi šviesos skul-ptūra, neono lempų išdėsty-mais, fotografavimu ir judamu, išpieštų filmų kūriniu. Prisiri-n-ko sklindinas kambarys šatrijiečių studentų ir svečių, Jurgis Bradūnas pristatė Andrių ir programą, ir prožektorius pradėjo suktis.

Juoda ir apelsinų spalva ribo-tais keliais užia automobilis. Po jo, mašinų srūva vis daugiau ir daugiau. Motorai birbia kaip kažkokia muzika. Bet ar tikrai galima pavadinti šį garsą muzi-ka? Ritmas, ar, geriau pasakius, tempas yra. Mašinos, linijos, ke-lias artėja, tolėja, išnyksta, dau-gėja, kol pasidaro tikras vaizdi-nis - garsinis chaosas. Vaizdų tem

pas kyla ir mašinų judesiai artė-ja į isterinį laipsnį, betgi užesys, birbimas ir triūbinimai išlaiko monotonišką taktą. Žiūrovai lau-kė kokio nors didelio įvykio, kas filmo vidury sudarė savotišką ne-rimą, ir pagaliau įvyko krizė - ne visai laukta - po kurios įtam-pa grįžo vėl į pradinį laipsnį.

Ne visas filmas buvo pieštas. Dalimis buvo filmuota iš maši-nos Chicago apylinkėse, tai ir buvo viso filmo linksniausia da-lis. Mašinų judėjimo visuotinės problemos sprendimas pasirodė cemento sunkvežimių formoje: pirma vienas, du, paskui šimtai jų riedėjo į savo tikslą. Iš sunk-vežimių pasipylė juodas skystis, kuris užtvindė automobilius už-kimštus kelius ir net pačius sunk-vežimus. Pasirodė naujai išlie-

Tikriausiai vyrukai spaudžia Dainavon į Studentų ateitininkų sąjungos rengiamus kursus...

Nuotrauka Vytauto Maželio